

TMS 32

FINANSAL ARAÇLAR: SUNUM

GÜNCELLEMELER ve YÜRÜRLÜK TARİHLERİ

- “TMS 32 Finansal Araçlar: Sunum” Standardı 31/12/2005 tarihinden sonra başlayan hesap dönemleri için uygulanmak üzere ilk olarak 28/10/2006 tarih ve 26330 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.
- Söz konusu Standart, Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarında meydana gelen değişikliklere paralellik sağlanması amacıyla;
 1. 15/07/2007 tarih ve 26583 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 56 sıra no’lu,
 2. 15/07/2007 tarih ve 26583 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 64 sıra no’lu,
 3. 13/08/2008 tarih ve 26966 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 66 sıra no’lu,
 4. 13/08/2008 tarih ve 26966 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 67 sıra no’lu,
 5. 13/08/2008 tarih ve 26966 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 71 sıra no’lu,
 6. 13/08/2008 tarih ve 26966 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 92 sıra no’lu
 7. 28/11/2008 tarih ve 27068 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 116 sıra no’lu
 8. 08/01/2009 tarih ve 27104 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 136 sıra no’lu,
 9. 12/02/2009 tarih ve 27139 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 139 sıra no’lu,
 10. 31/12/2009 tarih ve 27449 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 171 sıra no’lu,
 11. 27/04/2010 tarih ve 27564 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 187 sıra no’lu,
 12. 26/08/2010 tarih ve 27684 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 204 sıra no’lu,
 13. 20/03/2011 tarih ve 27880 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 211 sıra no’lu,
 14. 28/10/2011 tarih ve 28098 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 216 sıra no’lu,
 15. 28/10/2011 tarih ve 28098 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 217 sıra no’lu,
 16. 29/06/2012 tarih ve 28338 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 1 sıra no’lu,
 17. 30/12/2012 tarih ve 28513 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 5 sıra no’lu,
 18. 11/02/2013 tarih ve 28556 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 8 sıra no’lu,
 19. 17/07/2013 tarih ve 28710 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 11 sıra no’lu

Tebliğler aracılığıyla güncellenmiştir.

- İkinci değişiklik, Standartta “PB (Para Birimi) ve YTL” şeklinde geçen ibarelerin “TL” olarak değiştirilmesine ilişkin olup, 31/12/2006 tarihinden sonra başlayan hesap dönemleri için geçerlidir.
- Üçüncü ve beşinci değişiklikler yeni yayımlanan TMS 1 tarafından yapılmış olup, esas itibarıyla 31/12/2008 tarihinden sonra başlayan hesap dönemleri için geçerlidir. Yeni TMS 1’in erken uygulanma imkânı da bulunmaktadır. Erken uygulanma durumunda ilgili değişiklikler 31/12/2007 tarihinden sonra başlayan hesap dönemleri için geçerlidir.
- Dördüncü değişiklik yeni yayımlanan TFRS 3 tarafından yapılmış olup, esas itibarıyla 30/6/2009 tarihinden sonra başlayan hesap dönemleri için geçerlidir. Yeni TFRS 3’ün erken uygulanma imkânı da bulunmaktadır. Erken uygulanma durumunda ilgili değişiklik 31/12/2007 tarihinden sonra başlayan hesap dönemleri için geçerlidir.
- Yedinci değişiklik TMS 28 tarafından yapılmış olup, esas itibarıyla 31/12/2008 tarihinden sonra başlayan hesap dönemleri için geçerlidir. Söz konusu değişikliğin erken uygulanma imkânı da bulunmaktadır. Erken uygulanma durumunda ilgili değişiklik 31/12/2007 tarihinden sonra başlayan hesap dönemleri için geçerlidir.
- Birinci, altıncı, sekizinci, dokuzuncu, onuncu, on birinci, on ikinci, on sekizinci ve on dokuzuncu değişiklikler ise doğrudan TMS 32 tarafından yapılmış olup, birinci değişiklik

31/12/2006, altıncı değişiklik 31/12/2007, sekizinci ile dokuzuncu değişiklikler 31/12/2008, onuncu değişiklik 01/02/2010, on ikinci değişiklik 20/06/2010, on birinci ve on dokuzuncu değişiklikler 31/12/2012 tarihlerinden sonra başlayan hesap dönemleri için geçerlidir.

- On üçüncü değişiklik ise yeni yayımlanan TFRS 9 tarafından yapılmış olup, 31/12/2012 tarihinden sonra başlayan dönemler için geçerlidir.
- On dördüncü ve on beşinci değişiklikler TFRS 10 ve TFRS 11 tarafından yapılmış olup, bu değişiklikler 31/12/2012 tarihinden sonra başlayan hesap dönemleri için geçerlidir.
- On altıncı değişiklik TMS 1 tarafından yapılmış olup, 30/06/2012 tarihinden sonra başlayan hesap dönemleri için geçerlidir. On altıncı değişikliğin 30/06/2012 tarihi öncesindeki hesap dönemleri için erken uygulanma imkânı da bulunmaktadır.
- On yedinci değişiklik yeni yayımlanan TFRS 13 tarafından yapılmış olup, 31/12/2012 tarihinden sonra başlayan hesap dönemleri için geçerlidir.
- **Yukarıda yer verilen Tebliğlerin erken uygulanma imkânı da bulunduğundan, bu kitapta TMS 32'nin ilgili Tebliğlere göre düzeltilmiş son şekli yer almaktadır. Standardı bu şekliyle uygulamayı tercih etmeyen işletmeler, TMS 32'nin bu değişiklikler öncesindeki şekline Kurulumuzun resmi internet sitesinden (www.kgk.gov.tr) ve ilgili Resmi Gazetelerden (rega.basbakanlik.gov.tr) ulaşabilirler.**

Türkiye Muhasebe Standardı 32
(TMS 32)
Finansal Araçlar: Sunum

Amaç

1. “-”
2. Bu Standardın amacı, finansal araçların borç veya özkaynak olarak sunulmaları ile finansal varlık ve borçların netle tirilmelerine ilişkin ilkeleri belirlemektir. Bu Standart, ihraç eden (ihraççı) açısından finansal araçların, finansal varlık, finansal borç ve özkayna dayalı finansal araç olarak sınıflandırılması, bunlara ilişkin faiz, temettü, kayıp ve kazançların sınıflandırılması ve finansal varlık ve borçların netle tirilmeleri gereken durumlara uygulanır.

[Not: TFRS 9 Finansal Araçlar Standardının 2010 ve 2011 Versiyonlarını Erken Uygulamayan İletmeler TMS 32'nin 3 üncü Paragrafını a a ıdaki ekinde uygular]

3. Bu Standartta yer alan ilkeler, “TMS 39 Finansal Araçlar: Muhasebeleme tirme ve Ölçme” Standardında yer alan finansal varlık ve borçların muhasebeleme tirilme ve ölçümüne ilişkin ilkeler ile bunlara ilişkin bilginin kamuoyuna açıklanmasına yönelik olarak “TFRS 7 Finansal Araçlar: Açıklamalar” Standardında yer alan ilkeleri tamamlar.

[Not: 27.04.2010 tarihli ve 27564 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan TFRS 9 Finansal Araçlar Standardını (2010 versiyonunu) Erken Uygulayan İletmeler TMS 32'nin 3 üncü Paragrafını a a ıdaki ekinde uygular]

3. Bu Standartta yer alan ilkeler, “TFRS 9 Finansal Araçlar” ve “TMS 39 Finansal Araçlar: Muhasebeleme tirme ve Ölçme” Standartlarında yer alan finansal varlık ve borçların muhasebeleme tirilme ve ölçümüne ilişkin ilkeler ile bunlara ilişkin bilginin kamuoyuna açıklanmasına yönelik olarak “TFRS 7 Finansal Araçlar: Açıklamalar” Standardında yer alan ilkeleri tamamlar.

[Not: 20.03.2011 tarihli ve 27880 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan TFRS 9 Finansal Araçlar Standardını (2011 versiyonunu) Erken Uygulayan İletmeler TMS 32'nin 3 üncü Paragrafını a a ıdaki ekinde uygular]

3. Bu Standartta yer alan ilkeler, “TFRS 9 Finansal Araçlar” Standardında yer alan finansal varlık ve borçların muhasebeleme tirilme ve ölçümüne ilişkin ilkeler ile bunlara ilişkin bilginin kamuoyuna açıklanmasına yönelik olarak “TFRS 7 Finansal Araçlar: Açıklamalar” Standardında yer alan ilkeleri tamamlar.

Kapsam

[Not: TFRS 9 Finansal Araçlar Standardının 2011 Versiyonunu Erken Uygulamayan İletmeler TMS 32'nin 4 üncü Paragrafını a a ıdaki ekinde uygular]

4. Bu Standart tüm işletmeler tarafından her türlü finansal araca uygulanır. Bunun istisnaları şunlardır:
 - (a) TFRS 10 Konsolide Finansal Tablolar”, "TMS 27 Bireysel Finansal Tablolar" veya "TMS 28 Ortaklıklardaki ve Ortaklıklarındaki Yatırımlar" kapsamında muhasebeleme tirilen bağımlı ortaklıklardaki, işletmelerdeki ya da işletmelerdeki ortaklıklarındaki paylar. Diğer taraftan, bazı durumlarda, TMS 27 veya TMS 28 bağımlı ortaklıktaki, işletmelerdeki ya da işletmelerdeki ortaklıklarındaki payların TMS 39'a göre muhasebeleme tirilmesine izin vermektedir. Bu hallerde işletmeler bu TFRS’de yer alan hükümleri uygularlar. Bu Standardın hükümleri bağımlı ortaklıklardaki, işletmelerdeki ve işletmelerdeki ortaklıklarındaki yatırımlarına ilişkin tüm türev ürünler için de uygulanır.
 - (b) “TMS 19 Çalışanlara Sağlanan Faydalar” Standardının uygulandığı emeklilik fayda planları kapsamındaki işletmelerin hak ve yükümlülükleri.
 - (c) “-”
 - (d) “TFRS 4 Sigorta Sözleşmeleri” Standardında tanımlanan sigorta sözleşmeleri. Ancak, sigorta sözleşmelerinde saklı türev ürünler için, TMS 39 Standardının işletmelerin söz konusu işletmelerini ayrı ayrı muhasebeleme tirmesini gerektirmesi durumunda bu Standart uygulanır. Bunun dışında ihraççının, finansal teminat sözleşmeleri için, muhasebeleme tirme ve ölçme işletmelerinde TMS 39’u uyguluyor olması durumunda bu Standart; TFRS 4’ün 4(d) Paragrafına uygun olarak

muhasebeleştirme ve ölçme işlemlerinde TFRS 4'ü uygulamayı seçmesi durumunda ise TFRS 4 uygulanır.

- (e) isteğe bağlı katılım ekli içermeleri nedeni ile TFRS 4 kapsamındaki finansal araçlar. Anılan araçları ihraç edenler, söz konusu araçlara finansal borçlar ve özkaynağa dayalı finansal araçlar arasındaki ayırım konusunda Standardın 15-32 ve UR 25-UR 35 Paragraflarını uygulamaktan muafırlar. Ancak, bu araçlar Standardın diğer bütün hükümlerine tabidir. Ayrıca, Standart anılan araçlarda saklı türev ürünler için de uygulanır (bakınız: TMS 39).
- (f) Aşağıdaki istisnalar haricinde, "TFRS 2 Hisse Bazlı Ödemeler" Standardının uygulandığı hisse bazlı ödeme işlemlerindeki finansal araçlar, sözleşmeler ve yükümlülükler;
 - (i) Bu Standardın uygulandığı, bu Standardın 8-10 üncü Paragrafları kapsamındaki sözleşmeler,
 - (ii) Bu Standardın 33 ve 34 üncü Paragraflarının uygulandığı, çalışanlara hisse edinme opsiyonu sağlayan planlar, çalışanların hisse satın alma planları ve diğer bütün hisse bazlı ödeme düzenlemeleri ile bağlantılı olarak satın alınan, satılan, ihraç edilen veya iptal edilen işleminin geri satın alınan kendi hisseleri.

[Not: 20.03.2011 tarihli ve 27880 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan TFRS 9 Finansal Araçlar Standardını (2011 versiyonunu) Erken Uygulayan İşletmeler TMS 32'nin 4 üncü Paragrafını aşağıdaki eklede uygular]

4. Bu Standart tüm işletmeler tarafından her türlü finansal araca uygulanır. Bunun istisnaları şunlardır:

- (a) "TFRS 10 Konsolide Finansal Tablolar", "TMS 27 Bireysel Finansal Tablolar" veya "TMS 28 Ortaklıklardaki ve Ortaklıklarındaki Yatırımlar" kapsamında muhasebeleştirilen bağlı ortaklıklardaki, ortaklıklardaki ya da diğer ortaklıklarındaki paylar. Diğer taraftan, bazı durumlarda, TMS 27 veya TMS 28 bağlı ortaklıktaki, ortaklıktaki ya da diğer ortaklıktaki payların TFRS 9'a göre muhasebeleştirilmesine izin vermektedir. Bu hallerde işletmeler bu TFRS'de yer alan hükümleri uygulayabilir. İşletmeler ayrıca bu Standartta bağlı ortaklıklardaki, ortaklıklardaki ve diğer ortaklıklarındaki yatırımlarına ilişkin tüm türev ürünlere uygulanabilir.
- (b) "TMS 19 Çalışanlara Sağlanan Faydalar" Standardının uygulandığı emeklilik fayda planları kapsamındaki işveren hak ve yükümlülükleri.
- (c) "-"
- (d) "TFRS 4 Sigorta Sözleşmeleri" Standardında tanımlanan sigorta sözleşmeleri. Ancak, sigorta sözleşmelerinde saklı türev ürünler için, TFRS 9 Standardının işletmenin söz konusu işlemleri ayrı ayrı muhasebeleştirilmesini gerektirmesi durumunda bu Standart uygulanır. Bunun dışında ihraççının, finansal teminat sözleşmeleri için, muhasebeleştirme ve ölçme işlemlerinde TFRS 9'u uyguluyor olması durumunda bu Standart; TFRS 4'ün 4(d) Paragrafına uygun olarak muhasebeleştirme ve ölçme işlemlerinde TFRS 4'ü uygulamayı seçmesi durumunda ise TFRS 4 uygulanır.
- (e) isteğe bağlı katılım ekli içermeleri nedeni ile TFRS 4 kapsamındaki finansal araçlar. Anılan araçları ihraç edenler, söz konusu araçlara finansal borçlar ve özkaynağa dayalı finansal araçlar arasındaki ayırım konusunda Standardın 15-32 ve UR 25-UR 35 Paragraflarını uygulamaktan muafırlar. Ancak, bu araçlar Standardın diğer bütün hükümlerine tabidir. Ayrıca, Standart anılan araçlarda saklı türev ürünler için de uygulanır (bakınız: TFRS 9).

5. "-"

6. "-"

7. "-"

8. Bu Standart, işletmenin beklenen alım, satım ya da kullanım gerekliliklerine uygun olarak finansal olmayan bir kalemin alınması veya teslimi amacı ile düzenlenmiş olan ve elde tutulmaya devam edilen sözleşmeler hariç olmak üzere, net ödemenin nakit ya da başka bir finansal araçla ya da finansal araç sözleşmesi gibi finansal araçların takası yoluyla yapıldığı finansal olmayan bir kalemin alım ya da satım sözleşmelerine uygulanır.

9. Net ödemenin nakit ya da başka bir finansal araçla ya da finansal araçların takası yoluyla yapıldığı finansal olmayan bir kalemin alım veya satım sözleşmelerini düzenlemenin birçok yolu vardır. Bunlar aşağıdakileridir:

- (a) Sözle me hükümlerinin her iki tarafa da net ödemeyi nakit kar ılı 1, ba ka bir finansal araç ya da finansal araçların takası yoluyla yapma izni vermesi,
- (b) Net ödemenin nakit kar ılı 1, ba ka bir finansal araç ya da finansal araçların takası yoluyla yapılaca ının sözle me hükümlerinde açık olarak belirtilmemesi; ancak i letmenin pratikte benzer sözle melere ili kin net ödemeyi nakit kar ılı nda, ba ka bir finansal araçla ya da finansal araçların takası yoluyla yapması (kar ı tarafa veya ba ka bir tarafa, netle tirme sözle mesinin düzenlenmesi ya da sözle menin kullanılması veya vadesinin gelmesinden önce satılması yoluyla),
- (c) Benzer sözle melerde, i letmenin fiyattaki ya da satıcının kâr marjındaki kısa dönemli dalgalanmalardan kâr sa lamak amacı ile sözle meye konu malı teslim alıp teslimden kısa bir süre sonra satma uygulamasının bulunması,
- (d) Sözle me konusu finansal olmayan kalemin kolaylıkla nakde çevrilebilmesi.
- (b) veya (c) maddelerinin uygulandı ı sözle meler, i letmenin beklenen alı , satı ya da kullanım gereksinimlerine uygun olarak, finansal olmayan kalemin alınması ya da teslimatı amacı ile düzenlenmez ve dolayısıyla anılan sözle meler bu Standart kapsamındadır. 8 inci Paragrafın uygulandı ı di er sözle meler, finansal olmayan kalemin i letmenin beklenen alı , satı ya da kullanım gerekliliklerine uygun olarak alınması ya da teslimatı amacı ile yapılıp yapılmadıkları ya da elde tutulmaya devam edilip edilmedikleri ve dolayısıyla bu Standart kapsamında olup olmadıklarının belirlenmesi açısından de erlendirilir.
10. Net ödemenin nakit kar ılı 1, ba ka bir finansal araç ya da finansal araçların takası yoluyla yapıldı ı finansal olmayan bir kalemin alınması ya da satılmasına yönelik yazılı bir opsiyon, Paragraf 9 (a) ve (d) uyarınca bu Standart kapsamındadır. Bu tür bir sözle me, i letmenin beklenen alı , satı ve kullanım gereklilikleri çerçevesinde finansal olmayan bir kalemin alınması ya da teslimatı amacı ile düzenlenemez.

Tanımlar (bakınız: Uygulama Rehberi Paragraf UR 3 - UR 23)

11. Bu Standartta geçen terimlerin anlamları a a ıdaki gibidir:

Finansal araç: Bir i letmenin finansal varlı ı ile di er bir i letmenin finansal borcunda ya da özkayna a dayalı finansal aracında artı a neden olan herhangi bir sözle medir.

Finansal varlık: A a ıdaki varlıklardan herhangi biridir:

- (a) Nakit;
- (b) Ba ka bir i letmenin özkayna ına dayalı finansal araç;
- (c) (i) Ba ka bir i letmeden nakit ya da ba ka bir finansal varlık almak için veya
(ii) Potansiyel olarak i letmenin lehine olan ko ullarda finansal varlık veya borçların ba ka bir i letme ile takas edilmesi için düzenlenen sözle meden do an hak veya
- (d) letmenin özkayna ına dayalı finansal aracıyla ödenecek ya da ödenebilecek olan ve
(i) letmenin de i ken sayıda özkayna ına dayalı finansal aracını almak zorunda oldu u ya da olabilece i bir türev olmayan sözle me veya
(ii) letmenin belirli sayıda özkayna ına dayalı finansal aracını, belirli bir nakdini ya da ba ka bir finansal varlı ını takas etmesi dı ndaki ekillerde ödenecek ya da ödenebilecek bir türev sözle me. Bu amaçla, i letmenin özkayna ına dayalı finansal araçlar, 16A - 16B Paragrafları uyarınca özkayna a dayalı finansal araç olarak sınıflandırılan satım opsiyonu bulunan finansal araçları, 16C - 16D Paragrafları uyarınca özkayna a dayalı araç olarak sınıflandırılan ve i letmeye sadece tasfiye durumunda di er tarafa i letmenin net varlıklarından oransal bir pay verme yükümlülü ü getiren finansal araçları veya söz konusu araçların gelecekte yapılacak tahsilatları ya da teslimatlarına ili kin sözle meler olarak düzenlenen araçları içermez.

Finansal borç: A a ıdaki borçlardan herhangi biridir:

- (a) (i) Ba ka bir i letmeye nakit ya da ba ka bir finansal varlık verilmesi için veya

- (ii) Potansiyel olarak i letmenin aleyhine olan ko ullarda finansal varlık veya borçların ba ka bir i letme ile takas edilmesi için düzenlenen sözleşme meden do an yükümlülük veya
- (b) letmenin özkayna na dayalı finansal aracıyla ödenecek veya ödenebilecek olan ve:
- (i) letmenin de i ken sayıda özkayna na dayalı finansal aracını vermek zorunda oldu u ya da olabilece i bir türev olmayan sözleşme veya
- (ii) letmenin belirli sayıda özkayna na dayalı finansal aracının, belirli bir nakit tutar ya da ba ka bir finansal varlık ile takas edilmesi dı ndaki ekillerde ödenecek ya da ödenebilecek bir türev sözleşme. Bu nedenle, herhangi bir para birimi cinsinden belirli bir tutar kar ılı nda i letmenin özkayna na dayalı finansal araçlarının elde edilmesine ili kin hak, opsiyon ya da teminatlar; i letmenin, bunları, özkayna na dayalı ve aynı sınıftaki türev olmayan finansal araçlarını ellerinde bulunduranların tümüne oransal olarak sunması durumunda özkayna a dayalı finansal araç niteliindedir. Yine, bu nedenlerle, i letmenin özkayna na dayalı finansal araçları; 16A - 16B Paragrafları uyarınca özkayna a dayalı finansal araç olarak sınıflandırılan satım opsiyonu bulunan finansal araçları, 16C - 16D Paragrafları uyarınca özkayna a dayalı finansal araç olarak sınıflandırılan ve i letmeye sadece tasfiye durumunda di er tarafa i letmenin net varlıklarından oransal bir pay verme yükümlülü ü getiren finansal araçları veya söz konusu araçların gelecekte yapılacak tahsilatları ya da teslimatlarına ili kin sözleşmeler olarak düzenlenen araçları içermez..

stisna olarak, finansal borç tanımına uyan bir finansal araç, 16A - 16B veya 16C - 16D Paragraflarında belirtilen tüm özellikleri ve artları haiz ise, özkayna a dayalı bir finansal araç olarak sınıflandırılır.

Özkayna a (Hisse senedine) dayalı finansal araç: letmenin tüm borçları çıkarıldıktan sonra varlıklarında bir payı/hakkı gösteren sözleşmedir.

Gerçe e uygun de er: Piyasa katılımcıları arasında ölçüm tarihinde gerçekleşecek olan bir i lemde bir varlı ın satımında elde edilecek veya bir borcun devrinde ödenecek fiyattır.

Satım opsiyonu bulunan finansal araç: Finansal araç hamiline, nakit veya ba ka bir finansal varlık kar ılı nda opsiyonu veren tarafa söz konusu finansal aracı geri satma hakkı veren ya da gelecekte belirsiz bir olayın meydana gelmesi, finansal araç hamilinin ölmesi veya emekli olması halinde otomatik olarak opsiyonu veren tarafa iade edilen bir finansal araçtır.

[Not: TFRS 9 Finansal Araçlar Standardının 2010 ve 2011 Versiyonlarını Erken Uygulamayan letmeler TMS 32'nin 12 nci Paragrafını a a ıdaki ekillerde uygular]

12. A a ıdaki kavramlar TMS 39 Standardının 9 uncu Paragrafında tanımlanmış ve bu Standartta TMS 39 da belirtilen anlamları ile kullanılmıştır:
- Finansal varlık veya finansal borcun etkin faiz yöntemiyle hesaplanan itfa edilmiş maliyeti
 - Satılmaya hazır finansal varlıklar
 - Finansal durum tablosu (*bilanço*) dı ı bırakma
 - Türev ürün
 - Etkin faiz yöntemi
 - Gerçe e uygun de er farkı kâr veya zarara yansıtılan finansal varlık veya finansal borçlar
 - Finansal teminat sözleşmeleri
 - Kesin taahhüt
 - Gerçekleşmesi tahmini i lem
 - Finansal riskten korunma i leminin etkinli i
 - Finansal riskten korunma konusu kalem
 - Finansal riskten korunma aracı
 - Vadeye kadar elde tutulacak yatırımlar

- Kredi ve alacaklar
- Normal yoldan alım veya satım
- İstem maliyetleri

[Not: 27.04.2010 tarihli ve 27564 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan TFRS 9 Finansal Araçlar Standardını (2010 versiyonunu) Erken Uygulayan İşletmeler TMS 32’nin 12 nci Paragrafını a a ıdaki ekinde uygular]

12. A a ıdaki kavramlar TMS 39’un 9 uncu Paragrafında tanımlanmış olup bu Standartta TMS 39’da belirtilen anlamları ile kullanılacaktır:
- Finansal varlık veya finansal borcun itfa edilmiş maliyeti
 - Finansal durum tablosu (*bilânço*) dışı bırakma
 - Türev ürün
 - Etkin faiz yöntemi
 - Gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan finansal borçlar
 - Finansal teminat sözleşmeleri
 - Kesin taahhüt
 - Tahmini işlem
 - Finansal riskten korunma işleminin etkinliği
 - Finansal riskten korunma konusu kalem
 - Finansal riskten korunma aracı
 - Alım satım amaçlı elde tutulan
 - Normal yoldan alım veya satım
 - İstem maliyetleri

[Not: 20.03.2011 tarihli ve 27880 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan TFRS 9 Finansal Araçlar Standardını (2011 versiyonunu) Erken Uygulayan İşletmeler TMS 32’nin 12 nci Paragrafını a a ıdaki ekinde uygular]

12. A a ıdaki kavramlar TFRS 9’un A Ekinde veya TMS 39’un 9 uncu Paragrafında tanımlanmış olup bu Standartta TMS 39 ve TFRS 9’da belirtilen anlamları ile kullanılacaktır:
- Finansal varlık veya finansal borcun itfa edilmiş maliyeti
 - Finansal durum tablosu dışı bırakma
 - Türev ürün
 - Etkin faiz yöntemi
 - Finansal teminat sözleşmesi
 - Gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan finansal borçlar
 - Kesin taahhüt
 - Tahmini işlem
 - Finansal riskten korunma işleminin etkinliği
 - Finansal riskten korunma konusu kalem
 - Finansal riskten korunma aracı
 - Alım satım amaçlı elde tutulan
 - Normal yoldan alım veya satım
 - İstem maliyetleri

13. Bu Standarttaki “sözle me” ve “sözle meye dayalı” terimleri, iki veya daha fazla taraf arasında açık ekonomik sonuçları olan, genellikle anla manın kanunen yaptırımı nedeniyle tarafların kaçınma ihtimallerinin çok az oldu u veya hiç olmadığı bir anla mayı ifade eder. Sözle meler ve dolayısıyla finansal araçlar çok de i ik biçimlerde olabilirler ve yazılı olmaları gerekmez.
14. Bu Standartta ifade edilen “i letme” terimi; bireyleri, ortaklıkları, anonim irketleri, vakıfları ve devlet kurumlarını içerir.

Sunum

Borçlar ve özkaynak (bakınız: Paragraf UR13 - UR14J ve UR25 - UR29A)

15. hračçı ilgili finansal aracı ya da finansal aracın bile enlerini ilk defa muhasebele tirirken sözleşmedeki düzenlemelerin özüne uygun ve finansal borç, finansal varlık ve özkayna a dayalı finansal araç tanımlarıyla uyumlu bir sınıflandırma yapar.
16. hračçı, bir finansal aracın finansal borçtan ziyade özkayna a dayalı finansal araç olup olmadığını belirlemek için 11 inci Paragrafta tanımları uyguladı nda, araç sadece ve sadece a a ıdaki (a) ve (b) ko ullarını ta ıyorsa anılan araç özkayna a dayalı finansal araçtır:
- (a) Araç sözleşme dayalı a a ıdaki yükümlülükleri içermemektedir:
- (i) Ba ka bir i letmeye nakit veya di er bir finansal araç vermek veya
- (ii) Potansiyel olarak ihraç edenin aleyhine olan ko ullarda ba ka bir i letmeyle finansal varlık ya da finansal borç takası yapmak.
- (b) E er aracın ödemesi ihraççının özkayna na dayalı finansal aracıyla yapılacak ya da yapılabilecekse, bu:
- (i) hračçının özkayna na dayalı finansal aracından de i ken sayıda vermesine dair sözleşme dayalı yükümlülük içermeyen bir türev olmayan araç ya da
- (ii) Yalnızca ihraççı tarafından, ihraççının belirli sayıda özkayna na dayalı finansal aracının, belirli bir nakit tutar ya da ba ka bir finansal varlık ile takas edilmesi suretiyle ödenecek bir türev araçtır. Bu nedenle, herhangi bir para birimi cinsinden belirli bir tutar kar ılı nda i letmenin özkayna na dayalı finansal araçlarının elde edilmesine ili kin hak, opsiyon ya da teminatlar; i letmenin, bunları, özkayna na dayalı ve aynı sınıftaki türev olmayan finansal araçlarını ellerinde bulunduranların tümüne oransal olarak sunması durumunda özkayna a dayalı finansal araç niteliindedir. Yine, bu nedenlerle, ihraççının özkayna na dayalı finansal araçları; 16A - 16B veya 16C - 16D Paragraflarında belirtilen tüm özellikleri ve artları haiz finansal araçları veya söz konusu araçların gelecekte yapılacak tahsilatları ya da teslimatlarına ili kin sözleşme meler olarak düzenlenen araçları içermez.

Gelecekte ihraççının özkayna na dayalı finansal araçlarının alınması ya da verilmesiyle sonuçlanacak veya sonuçlanabilecek ancak yukarıdaki (a) ve (b) ko ullarına uymayan türev finansal araçtan do an bir sözleşme dayalı yükümlülük, özkayna a dayalı finansal araç de ildir. stisna olarak, finansal borç tanımına uyan bir finansal araç, 16A - 16B veya 16C - 16D Paragraflarında belirtilen tüm özellikleri ve artları haiz ise, özkayna a dayalı bir finansal araç olarak sınıflandırılır

Satım Opsiyonu Bulunan Finansal Araçlar

- 16A. Satım opsiyonu bulunan bir finansal araç, opsiyonun kullanılması durumunda, opsiyonu veren taraf açısından söz konusu finansal aracın nakit ödeme yapılması ya da di er bir finansal varlık verilmesi suretiyle geri satın alınmasına ya da itfasına ili kin sözleşme dayalı bir yükümlülük içerir. Finansal borç tanımına istisna olarak, bu tür bir yükümlülük içeren finansal araç, a a ıda belirtilen özelliklerin tamamını ta ıması durumunda özkayna a dayalı finansal araç olarak sınıflandırılır:
- (a) letmenin tasfiyesi durumunda, hamiline, i letmenin net varlıklarından oransal bir pay alma hakkı vermesi. letmenin net varlıkları, varlıklar üzerindeki di er tüm alacak haklarının dü ülmesinden sonra kalan varlıklardır. Oransal bir pay;
- (i) Tasfiye durumundaki i letmenin net varlıklarının e it tutarlardan olu an parçalara bölünmesi suretiyle ve

- (ii) Finansal araç hamillerinin elindeki parça sayısı ile söz konusu tutarın çarpılması suretiyle belirlenir.
- (b) Di er tüm finansal araç sınıflarından sonra gelen bir sınıf içinde yer alan finansal araç olması. Finansal aracın bu tür bir sınıfta yer alması için:
 - (i) Tasfiye durumunda, i letmenin varlıklarına ili kin olarak di er alacak hakları içerisinde bir önceli inin bulunmaması ve
 - (ii) Di er tüm finansal araç sınıflarından sonra gelen bir sınıf içinde yer almadan önce bir ba ka finansal araca dönü türülme zorunlulu unun bulunmaması gerekir.
- (c) Di er tüm finansal araç sınıflarından sonra gelen bir sınıf içinde yer alan bütün finansal araçların benzer özellikler ta ıması. Örne in, hepsinin satım opsiyonu bulunmalı ve geri satın alım veya itfa fiyatlarının hesaplanmasında kullanılan formüller veya benzeri yöntemler o sınıftaki di er tüm finansal araçlar için aynı olmalıdır.
- (d) Opsiyonu veren tarafa nakit ödeme yapılması veya di er bir finansal varlık verilmesi suretiyle geri satın alım ya da itfa yükümlülü ü getiren sözleşme dayalı yükümlülükten ayrı olarak, finansal aracın, di er i letmeye nakit veya ba ka bir finansal varlık verilmesine ya da potansiyel olarak i letmenin aleyhine olabilecek artlarda bir ba ka i letme ile finansal varlık ya da borçların de i tirilmesine ili kin herhangi bir sözleşme dayalı yükümlülük içermemesi ve söz konusu finansal aracın, finansal borç tanımındaki (b) bendinde belirtilen i letmenin özkayna ına dayalı finansal araçları ile ifa edilebilecek bir sözleşme niteli inde olmaması.
- (e) Finansal aracın ömrü boyunca söz konusu araca ili kin toplam beklenen nakit akı larının, önemli ölçüde, kâr veya zarara, muhasebeleştirilmi net varlıklardaki de i ime veya finansal aracın ömrü boyunca muhasebeleştirilmi olup olmamasına bakılmaksızın net i letme varlıklarının gerçe e uygun de erlerindeki de i ime ba lı olması (finansal araca ili kin herhangi bir etki hariç olmak üzere).

16B. Bir finansal aracın özkayna a dayalı finansal araç olarak sınıflandırılması için, yukarıdaki özellikleri ta ımasına ek olarak, ihraççı i letmenin a a ıdaki artları haiz bir ba ka finansal aracının ya da sözleşme mesinin bulunmaması gerekir:

- (a) Toplam nakit akı larının önemli ölçüde kâr veya zarara, muhasebeleştirilmi net varlıklardaki de i ime veya muhasebeleştirilmi olup olmamasına bakılmaksızın net i letme varlıklarının gerçe e uygun de erlerindeki de i ime ba lı olan (bu tür bir finansal araca veya sözleşme ile ili kin herhangi bir etki hariç olmak üzere) ve
- (b) Opsiyonu kullanma hakkına sahip tarafa yönelik kalan getiriyi önemli ölçüde sınırlayan ya da sabitleyen bir etkiye sahip olan.

Paragraf 16A'da belirtilen türde bir aracın hamili ile yapılan ve finansal araç niteli inde olmayan bir varlı ı elinde bulunduran ki i ile i letme arasında düzenlenebilecek benzer bir sözleşmenin ko ul ve artlarını ta ıyan finansal olmayan sözleşmeler, bu hükmün uygulanmasında dikkate alınmaz. i letme, bu hükmün kar ılanıp kar ılanamadı ı konusunda karar verememesi durumunda, satım opsiyonu bulunan finansal aracı özkayna a dayalı finansal araç olarak sınıflandırmaz.

Sadece tasfiye durumunda di er tarafa i letmenin net varlıklarından oransal bir pay verme yükümlülü ü getiren finansal araçlar veya söz konusu araçların bile enleri

16C. Bazı finansal araçlar, sadece tasfiye durumunda, ihraççı i letmeye, di er bir i letmeye net varlıklarından oransal bir pay verme ekinde sözleşme dayalı bir yükümlülük içerir. Söz konusu yükümlülük ortaya çıkar çünkü tasfiyenin ortaya çıkması ya kesindir ve i letmenin kontrolü dı ındadır (sınırlı süreli i letme örne inde oldu u gibi) ya da kesin olmamakla birlikte finansal araç hamilinin opsiyonuna ba lıdır. Finansal borç tanımına bir istisna olarak, bu tür bir yükümlülük içeren finansal araç, a a ıda belirtilen özelliklerin tamamını ta ıması durumunda özkayna a dayalı finansal araç olarak sınıflandırılır:

- (a) i letmenin tasfiyesi durumunda, hamiline, i letmenin net varlıklarından oransal bir pay alma hakkını vermesi. i letmenin net varlıkları, varlıklar üzerindeki di er tüm alacak haklarının dü ülmesinden sonra kalan varlıklardır. Oransal bir pay;

- (i) Tasfiye durumundaki i letmenin net varlıklarının e it tutarlardan olu an parçalara bölünmesi suretiyle ve
 - (ii) Finansal araç hamillerinin elindeki parça sayısı ile söz konusu tutarın çarpılması suretiyle belirlenir.
- (b) Di er tüm finansal araç sınıflarından sonra gelen bir sınıf içinde yer alan finansal araç olması. Aracın bu tür bir sınıfta yer alması için:
- (i) Tasfiye durumunda, i letmenin varlıklarına ili kin olarak di er alacak hakları içerisinde bir önceli inin bulunmaması ve
 - (ii) Di er tüm finansal araç sınıflarından sonra gelen bir sınıf içinde yer almadan önce bir ba ka finansal araca dönü türülmesi zorunlulu unun bulunmaması gerekir.
- (c) Di er tüm finansal araç sınıflarından sonra gelen bir sınıf içinde yer alan tüm finansal araçların, tasfiye durumunda ihraççı i letmeye, di er bir i letmeye net varlıklarından oransal bir pay verme ekinde sözleşle meye dayalı bir yükümlülük içeren benzer özelliklerinin bulunması.

16D. Bir finansal aracın özkayna a dayalı finansal araç olarak sınıflandırılması için, yukarıdaki özellikleri ta masına ek olarak, ihraççı i letmenin a a ıdaki artları haiz bir ba ka finansal aracının ya da sözleşle mesinin bulunmaması gerekir:

- (a) Toplam nakit akı larının önemli ölçüde kâr veya zarara, muhasebele tirilmi net varlıklardaki de i ime veya muhasebele tirilmi olup olmamasına bakılmaksızın net i letme varlıklarının gerçe e uygun de erlerindeki de i ime ba lı olması (bu tür bir finansal araca veya sözleşle meye ili kin herhangi bir etki hariç olmak üzere) ve
- (b) Finansal araç hamiline yönelik kalan getiriyi önemli ölçüde sınırlayan ya da sabitleyen bir etkiye sahip olması.

Paragraf 16C’de belirtilen türde bir aracın hamili ile yapılan ve finansal araç niteli inde olmayan bir varlı ı elinde bulunduran ki i ile i letme arasında düzenlenebilecek benzer bir sözleşle menin ko ul ve artlarını ta ıyan finansal olmayan sözleşle meler, bu hükmün uygulanmasında dikkate alınmaz. İ letme, bu hükmün kar ılanıp kar ılanamadı ı konusunda karar verememesi durumunda, söz konusu finansal aracı, özkayna a dayalı finansal araç olarak sınıflandırmaz.

Satım opsiyonu bulunan finansal araçların ve sadece tasfiye durumunda di er tarafa i letmenin net varlıklarından oransal bir pay verme yükümlülü ü getiren finansal araçların yeniden sınıflandırılması

16E. İ letme, bir finansal aracı 16A - 16B veya 16C - 16D Paragrafları uyarınca, söz konusu Paragraflarda belirtilen bütün özellikleri ve artları haiz oldu u tarihten itibaren özkayna a dayalı finansal araç olarak sınıflandırır. İ letme, bir finansal aracı, anılan Paragraflarda belirtilen bütün özellikleri ve artları haiz olmaktan çıktı ı tarihten itibaren yeniden sınıflandırır. Örne in i letme, ihraç etmi oldu u tüm satım opsiyonu bulunmayan finansal araçlarını itfa etmesi ve ödenmemi durumdaki satım opsiyonu bulunan finansal araçlarının 16A - 16B Paragraflarında yer verilen bütün özellikleri ve artları haiz olması durumunda; satım opsiyonu bulunan finansal araçlarını, satım opsiyonu bulunmayan finansal araçlarını itfa etti i tarihten itibaren özkayna a dayalı finansal araç olarak yeniden sınıflandırır.

16F. İ letme, 16E Paragrafı uyarınca bir finansal aracın yeniden sınıflandırılmasına ili kin olarak a a ıdaki ekinde muhasebele tirme yapar:

- (a) 16A - 16B veya 16C - 16D Paragraflarında belirtilen bütün özellikleri ve artları haiz olmaktan çıktı ı tarihten itibaren özkayna a dayalı bir finansal aracı, finansal borç olarak yeniden sınıflandırır. Söz konusu finansal borç, anılan aracın yeniden sınıflandırma tarihindeki gerçe e uygun de eri ile ölçülür. İ letme, özkayna a dayalı finansal aracın defter de eri ile finansal borcun gerçe e uygun de eri arasındaki herhangi bir farkı, yeniden sınıflandırma tarihinde özkaynakta muhasebele tirir.
- (b) Finansal borcu, 16A - 16B veya 16C - 16D Paragraflarında belirtilen bütün özellikleri ve artları haiz oldu u tarihten itibaren özkaynak olarak yeniden sınıflandırır. Özkayna a dayalı bir finansal araç, finansal borcun yeniden sınıflandırma tarihindeki defter de eri ile ölçülür.

Nakit ya da ba ka bir finansal varlığın verilmesine ilişkin sözleşmeye dayalı bir yükümlülüğün bulunmaması (Paragraf 16(a))

17. 16A - 16B veya 16C - 16D Paragraflarında belirtilen durumlar haricinde, finansal borcu özkaynağa dayalı finansal araçtan ayıran önemli bir özellik, finansal aracın taraflarından birinin (ihraççı) diğer tarafa (hamil) nakit ya da ba ka bir finansal araç vermesi ya da potansiyel olarak ihraççının aleyhine olan koşullar altında hamil ile finansal varlık veya finansal borç takasına ilişkin olarak yapılan sözleşmeye dayalı bir yükümlülüğün bulunmasıdır. Özkaynağa dayalı finansal aracı elinde bulunduran (hamil) temettünün veya diğer özkaynak da itımlarının oransal bir payını alma hakkına sahip olsa bile, ihraççının bu tür da itımlarda bulunmak için sözleşmeye dayalı bir yükümlülüğün bulunmaz; çünkü diğer tarafa nakit ya da ba ka bir finansal araç vermesi zorunlu kılınmaz.
18. Finansal aracın işletmenin finansal durum tablosunda (*bilançosunda*) sınıflandırılmasında yasal eklenden ziyade özünü belirleyici olur. Öz ve yasal ekil genellikle uyumludur; ancak bu durum her zaman için geçerli değildir. Bazı finansal araçlar yasal ekileri itibarıyla özkaynağa dayalı araçlardır, ama özleri itibarıyla yükümlülüklerdir; bazıları ise özkaynağa dayalı finansal araçlarla ilişkilendirilen özelliklerle finansal borçla ilişkilendirilen özellikleri birlikte taşırlar. Örneğin:
- (a) ihraççının sabit ya da belirlenebilir bir tarihte sabit ya da belirlenebilir bir tutar karlılığı geri satın almasını zorunlu kılan veya hamile, ihraççının aracı belirli ya da daha sonraki bir tarihte sabit ya da belirlenebilir bir tutar karlılığı geri satın almasını talep etme hakkını veren imtiyazlı hisse senedi, bir finansal borçtur.
- (b) 16A - 16B veya 16C - 16D Paragrafları uyarınca özkaynağa dayalı finansal araç olarak sınıflandırılan finansal araçlar haricinde, hamile, ihraççıya nakit ya da ba ka bir finansal varlık karlılığı satma hakkı veren (“satılabilir araç”) finansal araç bir finansal borçtur. Söz konusu nakit ya da diğer finansal varlık tutarının bir endeks bazında veya artma ya da azalma potansiyeli olan bir ba ka kalem bazında belirlenmesi durumunda bile finansal araç, bir finansal borçtur. 16A - 16B veya 16C - 16D Paragrafları uyarınca özkaynağa dayalı finansal araç olarak sınıflandırılan finansal araçlar haricinde, hamilin aracı ihraççıya nakit ya da ba ka bir finansal varlık karlılığı satma seçeneğinin varlığı, satılabilir aracın finansal borç tanımını karlılığı anlamına gelir. Örneğin, açık uçlu yatırım fonları, menkul kıymetler yatırım fonları, ortaklıklar ve bazı kooperatif işletmeleri, mutasarrıflarına ya da üyelerine, 16A - 16B veya 16C - 16D Paragrafları uyarınca özkaynağa dayalı finansal araç olarak sınıflandırılan finansal araçlar haricinde, mutasarrıfların veya üyelerin paylarının finansal borç olarak sınıflandırılmasıyla sonuçlanacak şekilde, ihraç edendeki paylarını herhangi bir zamanda nakit karlılığı geri satın alma hakkını verir. Ancak, finansal borç olarak sınıflandırma, “mutasarrıflarına da itılabilir net varlık de eri” ve “mutasarrıflara da itılabilir net varlık de erindeki de i im” gibi tanımların ortaklarca oluşturulan sermayesi olmayan bir işletmenin (bazı yatırım fonları ve menkul kıymet yatırım fonları gibi, bakınız: Açıklayıcı Örnek 7) finansal tablolarında kullanılmasını ya da üyelerin toplam paylarının ihtiyatlar gibi özkaynak tanımını karlılayan ve satılabilir araçlar gibi karlılamayan kalemleri içerdiğini göstermek için ilave açıklamalar yapılmasına engel olmaz (bakınız: Açıklayıcı örnek 8).
19. 16A - 16B veya 16C - 16D Paragrafları uyarınca özkaynağa dayalı finansal araç olarak sınıflandırılan finansal araçlar haricinde, işletmenin nakit ya da ba ka bir finansal varlıkla ödemekten kaçınma konusunda koşulsuz bir hakkının bulunmadığı bir sözleşmeye dayalı finansal yükümlülük, finansal bir borçtur. Örneğin:
- (a) Yabancı paraya erişimeme ya da bir düzenleyici makamdan ödeme için onay alma gereksinimi gibi, işletmenin sözleşmeye dayalı yükümlülüğünü yerine getirme kabiliyetine yönelik bir sınırlama, işletmenin sözleşmeye dayalı yükümlülüğünü ya da hamilin araç üzerindeki sözleşmeye dayalı hakkını ortadan kaldırmaz.
- (b) Karlı tarafın geri satma hakkını kullanmasına bağlı olan sözleşmeye dayalı yükümlülük finansal bir borçtur; çünkü işletme nakit ya da ba ka bir finansal araç vermektен kaçınma konusunda koşulsuz bir hakka sahip değildir.
20. Sözleşmeye dayalı nakit ya da ba ka bir finansal varlık verme yükümlülüğünü açık olarak içermeyen finansal araç, kayıt ve koşullarıyla dolaylı olarak bir yükümlülük oluşturabilir. Örneğin:
- (a) Bir finansal araç, sadece ve sadece, işletmenin da itımda veya aracı geri satın almada ba arısız olması durumunda yerine getirilmesi gereken finansal olmayan bir yükümlülük içerebilir. Eğer

i letme, nakit ya da ba ka bir finansal varlık ile ödeme yapmaktan sadece finansal olmayan bir yükümlülü ü yerine getirerek kaçınıbiliyorsa, söz konusu finansal araç bir finansal borçtur.

(b) letmenin ödeme a amasında a a idakilerden herhangi birini vermesini sa layan bir finansal araç, finansal bir borçtur:

(i) Nakit ya da ba ka bir finansal varlık veya

(ii) Nakit ya da ba ka finansal varlı ın de erini önemli ölçüde a tı ı belirlenen de erde kendi hissesi.

letmenin nakit ya da ba ka bir finansal varlık verece inin açık olarak belirtildi i bir sözleşle meye dayalı yükümlülü ü olmamasına ra men, hisseyle ödeme alternatifinin de eri i letmenin nakitle ödeme yapmasına e de erdir. Esasen hamil, her ko ulda, en azından nakit ödeme opsiyonu tutarına e it bir tutarı elde etme konusunda garanti edilmi tir (bakınız: Paragraf 21).

letmenin özkayna ına dayalı finansal araçlarıyla yapılan ödeme (Paragraf 16/b)

21. Bir sözleşle menin, özkayna a dayalı finansal araç olması için, sadece, i letmenin özkayna ına dayalı finansal araçlarının alınması ya da verilmesiyle sonuçlanması yeterli de ildir. Bir i letmenin alınacak ya da verilecek özkayna ına dayalı finansal araçlarının gerçe e uygun de erinin sözleşle meye dayalı hak ya da yükümlülü e e it olması için kendi hisse senetlerini ya da di er özkayna a dayalı finansal araçlarını de i en sayılarda almak ya da vermek için sözleşle meye dayalı bir hak ya da yükümlülü ü olabilir. Bu tür bir sözleşle meye dayalı hak ya da yükümlülük sabit bir tutar ya da i letmenin özkayna ına dayalı finansal araçlarından ba ka bir de i kendeki (örne in bir faiz oranı, bir mal fiyatı veya finansal araç fiyatı) de i imlerle bütünüyle veya kısmen dalgalanan bir tutar olabilir. ki örnek (a) 100 TL¹'ye e it de erde i letmenin özkayna ına dayalı finansal aracından veren bir sözleşle me ve (b) 100 ons altın de erine e it de erde i letmenin özkayna ına dayalı finansal aracından veren bir sözleşle me. Bu tür bir sözleşle me, i letme özkayna ına dayalı finansal araçlarını vererek ödemek zorunda ya da ödemesi mümkün olsa dahi, i letmenin finansal borcudur. Söz konusu sözleşle me özkayna a dayalı finansal araç de ildir; çünkü i letme bir sözleşle menin ödenmesi için özkayna ına dayalı finansal araçlarından de i ken miktarlarda kullanılmaktadır. Di er yandan sözleşle me, tüm borçlar dü üldükten sonra i letmenin kalan varlıklarında bir hak ifade etmemektedir.

22. 22A Paragrafında belirtilenler haricinde, i letmenin sabit bir tutarda nakit ya da ba ka bir finansal varlık kar ılı nda özkayna ına dayalı finansal araçlarından vermesiyle (almasıyla) ödenecek olan bir sözleşle me, öz kayna a dayalı finansal araçtır. Örne in, kar ı tarafa i letmenin hisselerini sabit bir fiyat ya da bir tahvilin sabitlenmi nominal anapara tutarı kar ılı nda alma hakkı veren hisse senedi opsiyonu, özkayna a dayalı finansal araçtır. Sözle meyi ödemedi, alınacak ya da verilecek nakit ya da di er finansal varlıkların tutarını ya da alınacak veya verilecek özkayna a dayalı finansal araç miktarını etkilemeyen piyasa faiz oranlarındaki de i imler nedeniyle sözleşle menin gerçe e uygun de erinde olu an de i imler, sözleşle menin özkayna a dayalı finansal araç olmasını engellemez. Alınan her kar ılı (yazılı opsiyon için alınan prim ya da i letmenin kendi hisselerindeki rehin gibi) do rudan özkayna a eklenir. Ödenen her kar ılı (satın alınan opsiyon için ödenen prim gibi) do rudan özkaynaktan dü üdür. Özkayna a dayalı finansal aracın gerçe e uygun de erindeki de i imler finansal tablolarda muhasebele tirilmez.

22A. Sözle menin sona ermesi üzerine i letme tarafından alınacak ya da verilecek özkayna a dayalı finansal araçların; 16A ve 16B Paragraflarında belirtilen bütün özellikleri ve artları haiz satım opsiyonu bulunan finansal araçlardan veya sadece tasfiye durumunda i letmeye, di er tarafa net varlıklarından oransal bir pay verme yükümlülü ü getiren ve 16C ile 16D Paragraflarında belirtilen bütün özellikleri ve artları haiz finansal araçlardan olu ması durumunda, söz konusu sözleşle me finansal varlık veya finansal borçtur. Buna, i letmenin belirli tutarda nakit veya finansal varlık kar ılı nda, belirli sayıda bahse konu finansal aracı alması veya vermesiyle ifa edilmi olacak olan sözleşle me de dahildir.

[Not: TFRS 9 Finansal Araçlar Standardının 2011 Versiyonunu Erken Uygulamayan letmeler TMS 32'nin 23 üncü Paragrafını a a idaki ekinde uygular]

23. 16A - 16B veya 16C - 16D Paragraflarında belirtilen durumlar haricinde, bir i letmenin özkayna ına

¹ Bu Standartta yer alan parasal tutarlar "TL" olarak ifade edilmi tir.

dayalı finansal araçlarını nakit ya da ba ka bir finansal varlık kar ılı nda satın alması yükümlülü ünü içeren bir sözleşme, geri satın alınan tutarın bugünkü de eri kadar (örneğin, forward geri satın alma fiyatı, opsiyon kullanma fiyatı veya diğer geri satın alım tutarının bugünkü de eri) bir finansal borç doğurur. Bu durum, sözleşmenin kendisinin özkayna a dayalı finansal araç olduğu durumlarda bile geçerlidir. İletmenin forward sözleşmesi çerçevesinde özkayna na dayalı finansal araçlarını nakit kar ılı ı satın alma yükümlülü ü buna bir örnektir. Anılan finansal borç ilk muhasebeleştirilmede geri satın alma tutarının bugünkü de erinden ölçülür ve özkaynaktan çıkarılmak suretiyle yeniden sınıflandırılır. Bunu takiben, finansal borcun de erilmesi TMS 39 ile uyumlu olarak yapılır. Sözleşmenin teslim i leminin gerçekleşmesinden önce zamana imına u raması durumunda, finansal borcun defter de eri yeniden özkaynaklar içerisinde sınıflandırılır. Bir i letmenin özkayna na dayalı finansal araçlarını satın almasına yönelik sözleşmeye dayalı yükümlülü ü, anılan yükümlülük kar ı tarafın satı hakkını (örneğin kar ı tarafa i letmenin özkayna na dayalı finansal araçlarını sabit bir tutar kar ılı nda i letmeye satma hakkı veren bir yazılı satım opsiyonu) kullanmasına ba lı olsa bile, geri satın alım tutarının bugünkü de eri kadar bir finansal borç doğurur.

[Not: 20.03.2011 tarihli ve 27880 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan TFRS 9 Finansal Araçlar Standardını (2011 versiyonunu) Erken Uygulayan İletmeler TMS 32’nin 23 üncü Paragrafını a a ıdaki ekinde uygular]

23. 16A ve 16B veya 16C ve 16D Paragraflarında belirtilen durumlar haricinde, bir i letmenin özkayna na dayalı finansal araçlarını nakit ya da ba ka bir finansal varlık kar ılı nda satın alması yükümlülü ünü içeren bir sözleşme, geri satın alınan tutarın bugünkü de eri kadar (örneğin, forward geri satın alma fiyatı, opsiyon kullanma fiyatı veya diğer geri satın alım tutarının bugünkü de eri) bir finansal borç doğurur. Bu durum, sözleşmenin kendisinin özkayna a dayalı finansal araç olduğu durumlarda bile geçerlidir. İletmenin forward sözleşmesi çerçevesinde özkayna na dayalı finansal araçlarını nakit kar ılı ı satın alma yükümlülü ü buna bir örnektir. Anılan finansal borç ilk muhasebeleştirilmede geri satın alma tutarının bugünkü de erinden ölçülür ve özkaynaktan çıkarılmak suretiyle yeniden sınıflandırılır. Bunu takiben, finansal borcun de erilmesi TFRS 9 ile uyumlu olarak yapılır. Sözleşmenin teslim i leminin gerçekleşmesinden önce zamana imına u raması durumunda, finansal borcun defter de eri yeniden özkaynaklar içerisinde sınıflandırılır. Bir i letmenin özkayna na dayalı finansal araçlarını satın almasına yönelik sözleşmeye dayalı yükümlülü ü, anılan yükümlülük kar ı tarafın satı hakkını (örneğin kar ı tarafa i letmenin özkayna na dayalı finansal araçlarını sabit bir tutar kar ılı nda i letmeye satma hakkı veren bir yazılı satım opsiyonu) kullanmasına ba lı olsa bile, geri satın alım tutarının bugünkü de eri kadar bir finansal borç doğurur.
24. İletmenin de i ken bir nakit tutar ya da ba ka bir finansal varlık kar ılı nda özkayna na dayalı finansal araçlarından sabit bir miktarda alması ya da vermesiyle ödenecek olan bir sözleşme, finansal varlık ya da finansal borçtur. İletmenin 100 ons altın de erine e itilecek ekinde hesaplanan bir nakit kar ılı nda özkayna na dayalı finansal araçlarından 100 adet vermesine ili kin sözleşme buna bir örnektir.

Ko ullanılan ödeme hükümleri

25. Bir finansal araç, i letmenin borsa endeksi, tüketici fiyat endeksi, faiz oranı veya vergi yükümlülükleri ya da ihraççının gelecekte gerçekle ecek olan gelirleri, net kâr veya borcun özkayna a oranındaki de i iklikler gibi, gelecekte ihraççı ve hamilin kontrolü dı nda bazı olayların olması veya olmaması durumunda, nakit veya ba ka bir finansal varlık verilmesi veya finansal borç te kil edebilecek bir ekinde ödemedede bulunulmasını gerektirebilir. Bu tür bir araç ihraç edenin, nakit ya da ba ka bir finansal varlık vermektan kaçınmak (veya bir finansal borç olacak ekinde ödemek) konusunda ko ulsuz bir hakkı yoktur. Bu nedenle söz konusu araç, a a ıdaki durumların olu ması haricinde ihraççının finansal borcudur:
- (a) Ko ullanılan ödeme hükmünün nakit ya da ba ka bir finansal varlıkla (veya bir finansal borç olacak ekinde) takasını gerektiren kısmının gerçekle ebilir mahiyette olmaması,
 - (b) ihraççının, ilgili yükümlülü ü nakit ya da ba ka bir finansal varlık (veya finansal borç olacak ekinde) olarak sadece tasfiyesi durumunda ödemesinin zorunlu olması veya
 - (c) Finansal aracın 16A ve 16B Paragraflarında belirtilen bütün özellikleri ve artları haiz olması.

Ödeme seçenekleri

26. Bir türev finansal araç, taraflardan birine ödemenin nasıl yapılacağına (örneğin ihraççı veya hamil ödemeyi net nakit veya nakit karlılığı hisse senedi takası olarak yapmayı seçebilir) dair bir seçenek vermesi durumunda, tüm ödeme alternatiflerinin aracın özkaynağına dayalı finansal araç olmasıyla sonuçlanması durumu haricinde, bir finansal varlık veya finansal borçtur.
27. Finansal borç olan ödeme seçeneği türev finansal araca örnek; ihraççının nakit karlılığında kendi hisse senetlerini takas etmek veya netle tirme yaparak nakden ödemede bulunmak konusunda karar verme imkanının bulunduğu hisse senedi opsiyonudur. Benzer olarak, i letmenin özkaynağına dayalı finansal araçları karlılığında finansal olmayan bir kalemin alımı ya da satımına ilişkin sözleşmelerin bir kısmı da bu Standart kapsamındadır; çünkü anılan sözleşmeler finansal olmayan bir araç veya net tutarda bir nakit ya da başka bir finansal aracın verilmesi suretiyle ödenebilir (bakınız: Paragraf 8-10). Bu tür sözleşmeler bir finansal varlık veya finansal borçtur; yani özkaynağına dayalı finansal araç değildir.

Bileşik finansal araçlar (bakınız: Paragraf UR 30-UR 35 ve Açıklayıcı Örnek 9-12)

28. Türev olmayan bir finansal araç ihraç eden, anılan aracın borç ve özkaynak bileşenlerinin her ikisini birden tanımlayan bir bileşeni belirlemek için ilgili finansal aracın koşullarını değerlendirir. Paragraf 15'e göre bu gibi bileşenler; finansal borç, finansal varlık ya da özkaynağına dayalı finansal araç olarak ayrı ayrı sınıflandırılır.
29. Bir i letme (a) i letmenin finansal borcunu yaratan ve (b) hamiline, i letmenin özkaynağına dayalı finansal aracına çevirebilme imtiyazı sağlayan finansal araç bileşenlerini ayrı ayrı dikkate alır. Örneğin; hamili tarafından i letmenin belirli sayıda adi hisse senedine çevirebilme özelliğine sahip bir bono ya da benzeri bir araç, bileşik bir finansal araçtır. i letmenin bakış açısından, bu tür bir araç iki unsurdan oluşur: finansal borç (nakit ya da diğer bir finansal varlık verilmesine ilişkin sözleşmeye dayalı düzenleme) ve özkaynağına dayalı finansal araç (belirlenmiş bir zaman süresince, hamile, ilgili aracı i letmeye ait belirli sayıda adi hisse senedine çevirebilme hakkını veren alım opsiyonu). Bu tür bir finansal araç ihraç etmenin ekonomik etkisi, aynı anda erken ödeme hükmü bulunan bir borçlanma aracı ve adi hisse alım garantisi veren bir finansal araç ihraç etmekle veya ayrılabilir hisse alım garantisi olan bir borçlanma aracı ihraç etmekle büyük ölçüde aynıdır. Bu çerçevede, tüm hallerde i letme, finansal durum tablosunda (*bilançosunda*) borç ve özkaynak bileşenlerini ayrı ayrı sunar.
30. De i tirme hakkının kullanılmasının bazı hamiller açısından ekonomik olarak daha avantajlı hale gelmesi durumunda dahi hakkın kullanım olasılığında meydana gelen de i iklik nedeniyle dönüştürülebilir araçların borç ve özkaynak bileşenlerinin yeniden sınıflandırılması gerekmez. Hamiller, her zaman beklenen şekilde davranmayabilir; örneğin, dönümünden kaynaklanan vergisel sonuçlar hamiller arasında farklılık gösterebilir. Buna ek olarak, dönüm olasılığı zaman içinde de i iklik gösterir. i letmenin gelecekte yapacağı ödemeler ile ilgili sözleşmeye bağlı yükümlülükleri; dönüştürme, aracın vadesinin gelmesi ya da başka bir i letmeyle ortadan kalkana kadar mevcudiyetini sürdürür.

[Not: TFRS 9 Finansal Araçlar Standardının 2010 ve 2011 Versiyonlarını Erken Uygulamayan İletmeler TMS 32'nin 31 inci Paragrafını a a daki ekinde uygular]

31. TMS 39 finansal varlık ve borçların ölçümünü açıklar. Özkaynağına dayalı finansal araçlar, i letmenin tüm borçları düldükten sonra kalan varlıkları üzerindeki pay hakkını gösteren araçlardır. Dolayısıyla, bileşik finansal aracın ilk defter değeri özkaynak ve borç bileşenlerine ayrıldığında, yükümlülük bileşeni için ayrıca belirlenen tutarın aracın toplam gerçeğe uygun değerinden düldülmesinden sonra kalan tutar özkaynak bileşenine devrolunur. Bileşik bir finansal araçta saklı her türlü türev ürünün (örneğin: alım opsiyonu) değeri özkaynak bileşeni (özkaynak değeri tirme hakkı gibi) yerine borç bileşenine dahil edilir. İlk muhasebeleştirilmesinde borç ve özkaynak bileşenlerine dağıtılmış defter değerlerinin toplamı, her zaman, aracın tamamına atfedilecek gerçeğe uygun değerdir. Aracın bileşenlerinin ilk başta ayrı olarak muhasebeleştirilmesinden herhangi bir kazanç ya da kayıp oluşmaz.

[Not: 27.04.2010 tarihli ve 27564 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan TFRS 9 Finansal Araçlar Standardını (2010 versiyonunu) Erken Uygulayan İletmeler TMS 32’nin 31 inci Paragrafını a a ıdaki eilde uygular]

31. TFRS 9 finansal varlıkların, TMS 39 finansal borçların ölçümünü açıklar. Özkayna a dayalı finansal araçlar, i letmenin tüm borçları dü üldükten sonra kalan varlıkları üzerindeki pay hakkını gösteren araçlardır. Dolayısıyla, bile ik finansal aracın ilk defter de eri özkaynak ve borç bile enlerine ayrıldı ında, yükümlülük bile eni için ayrıca belirlenen tutarın aracın toplam gerçe e uygun de erinden dü ülmesinden sonra kalan tutar özkaynak bile enine devrolunur. Bile ik bir finansal araçta saklı her türlü türev ürünün (örne in: alım opsiyonu) de eri özkaynak bile eni (özkaynak de i tirme hakkı gibi) yerine borç bile enine dahil edilir. İlk muhasebele tirme i leminde borç ve özkaynak bile enlerine da ıtılmı defter de erlerinin toplamı, her zaman, aracın tamamına atfedilecek gerçe e uygun de ere e ittir. Aracın bile enlerinin ilk ba ta ayrı olarak muhasebele tirilmesinden herhangi bir kazanç ya da kayıp olu maz.

[Not: 20.03.2011 tarihli ve 27880 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan TFRS 9 Finansal Araçlar Standardını (2011 versiyonunu) Erken Uygulayan İletmeler TMS 32’nin 31 inci Paragrafını a a ıdaki eilde uygular]

31. TFRS 9 finansal varlıkların ve finansal borçların ölçümünü açıklar. Özkayna a dayalı finansal araçlar, i letmenin tüm borçları dü üldükten sonra kalan varlıkları üzerindeki pay hakkını gösteren araçlardır. Dolayısıyla, bile ik finansal aracın ilk defter de eri özkaynak ve borç bile enlerine ayrıldı ında, yükümlülük bile eni için ayrıca belirlenen tutarın aracın toplam gerçe e uygun de erinden dü ülmesinden sonra kalan tutar özkaynak bile enine devrolunur. Bile ik bir finansal araçta saklı her türlü türev ürünün (örne in: alım opsiyonu) de eri özkaynak bile eni (özkaynak de i tirme hakkı gibi) yerine borç bile enine dahil edilir. İlk muhasebele tirme i leminde borç ve özkaynak bile enlerine da ıtılmı defter de erlerinin toplamı, her zaman, aracın tamamına atfedilecek gerçe e uygun de ere e ittir. Aracın bile enlerinin ilk ba ta ayrı olarak muhasebele tirilmesinden herhangi bir kazanç ya da kayıp olu maz.

32. Paragraf 31’de yer alan yakla ıma göre, adi hisse senedine çevrilebilir bir bono ihraç eden, öncelikle, mü terek bir özkaynak bile enine sahip olmayan benzer bir borç bile eninin (özkaynakla ilgili olmayan saklı türev i lemlerin tamamı dahil olmak üzere) gerçe e uygun de erini ölçmek suretiyle ilgili borç bile eninin defter de erini belirler. Bunu takiben, özkayna a dayalı finansal aracın adi hisse senedine dönü türülme seçene ini gösteren defter de eri, bile ik finansal aracın toplam gerçe e uygun de erinden finansal borcun gerçe e uygun de erinin dü ülmesi suretiyle tespit edilir.

İletmenin geri satın alınan kendi hisseleri (bakınız: Paragraf UR36)

33. İletmenin, özkayna ına dayalı finansal araçlarını yeniden edinmesi durumunda, bu araçlar (“i letmenin geri satın alınan kendi hisseleri”) özkaynaktan dü ülür. İletmenin özkayna ına dayalı finansal araçlarının alı ından, satı ından, ihracından ya da iptalinden dolayı kar veya zarara herhangi bir kazanç ya da kayıp yansıtılmaz. Bunun gibi, i letmenin geri satın alınan kendi hisseleri, i letme tarafından ya da konsolide edilmi şirketler grubunun di er üyeleri tarafından geri alınabilir ya da elde tutulabilir. Alınan ya da ödenen tutarlar do rudan özkaynakta muhasebele tirilir.

34. “TMS 1 Finansal Tabloların Sunulu u” Standardı uyarınca, i letmenin geri satın alınan kendi hisselerinin elde bulundurulmuş tutarı ya finansal durum tablosunda (*bilançoda*) ya da dipnotlarda ayrı ayrı kamuoyuna açıklanır. İletme, özkayna ına dayalı finansal araçlarını ili kili taraflardan geri satın alması durumunda, “TMS 24 li kili Taraf Açıklamaları” Standardı ile uyumlu olarak kamuoyuna açıklamada bulunur.

Faizler, temettüler, kayıp ve kazançlar (bakınız: Paragraf UR 37)

35. Bir finansal araçla veya finansal borç niteli indeki bir unsurla ilgili faiz, temettü, kayıp ve kazançlar, kâr ya da zararda gelir veya gider olarak muhasebele tirilir. Özkayna a dayalı finansal araç sahiplerine yapılan da ıtımlar do rudan özkaynaklarda muhasebele tirilir. Özkaynak i lemlerinden kaynaklanan i lem maliyetleri özkaynaktan indirim olarak muhasebele tirilir.

35A. Özkayna a dayalı finansal araç sahiplerine yapılan da ıtımlara ve özkaynak i lemlerinden kaynaklanan i lem maliyetlerine ili kin gelir vergileri, TMS 12 *Gelir Vergileri* uyarınca muhasebele tirilir.

36. Bir finansal aracın, finansal borç veya özkayna a dayalı finansal araç olarak sınıflandırılması, bu finansal araca ba lı faiz, temettü, kayıp ve kazançların kâr ya da zararda gelir veya gider olarak muhasebele tirilmesini belirler. Bu suretle, tamamı borç olarak muhasebele tirilen hisselerle ait temettü ödemeleri, bono faizleri gibi gider olarak muhasebele tirilir. Benzer biçimde, finansal borçların geri satın alınması ya da yeniden finanse edilmesi ile ba lantılı kazanç ve kayıplar kâr ya da zararda muhasebele tirilirken, özkayna a dayalı finansal araçların geri satın alınması ya da yeniden finanse edilmesi özkaynakta meydana gelen de i im olarak muhasebele tirilir. Özkayna a dayalı finansal aracın gerçe e uygun de erinde meydana gelen de i iklikler finansal tablolara yansıtılmaz.
37. İletme, kendi özkayna na dayalı finansal araçlarının ihracında ya da geri satın alımında genellikle çe itli maliyetlere katlanır. Bu maliyetler, tescil ve di er mevzuata dayalı ücretleri, yasal, mali ve di er profesyonel danışmanlık ücretlerini, basım maliyetlerini ve damga vergilerini içerebilir. Özkaynak i lemlerinden kaynaklanan i lem maliyetleri, do rudan bu i lemlerden dolayı katlanılan yani aksi halde katlanılmasına gerek olmayan ek maliyetler oldu u sürece, özkaynaktan indirim olarak muhasebele tirilir. Bunun yanı sıra, vazgeçilen özkaynak i lemleriyle ilgili maliyetler gider olarak muhasebele tirilir.
38. Bir bile ik finansal aracın ihracına ili kin i lem maliyetleri, elde edilen tutarların ilgi araca da ıtımı oranında araca ait borç ve özkaynak bile enlerine da ıtılır. Birden fazla i lemle ilgili i lem maliyetleri (örne in bazı hisse senetlerinin arz edilmesi i lemleri ile di er bazı hisselerin borsaya kaydedilmesi i lemlerinin e zamanlı olarak gerçekleştirilmesi ile ilgili maliyetler), makul ve benzer i lemlerle tutarlılık arz eden bir tahsis yöntemi esas alınmak suretiyle ilgili i lemlere da ıtılır.
39. Dönem içinde özkaynaktan indirim olarak muhasebele tirilen i lem maliyetlerinin tutarı, TMS 1'e göre ayrıca açıklanır.
40. Gider olarak sınıflandırılmı temettüler, kâr veya zarar ve di er kapsamlı gelir tablosunda (veya tablolarında), di er borçların faizleri ile birlikte veya ayrı bir kalem olarak gösterilebilir. Bu Standart hükümlerine ek olarak, faiz ve temettülerin kamuoyuna açıklanması konusunda TMS 1 ve TFRS 7 hükümleri de dikkate alınır. Bazı durumlarda, vergisel uygulamadaki farklılıklar nedeniyle faiz ve temettülerin kâr veya zarar ve di er kapsamlı gelir tablosunda (veya tablolarında), ayrı ayrı kamuoyuna açıklanması tercih edilebilir. Vergi etkilerine ili kin açıklamalar TMS 12 uyarınca yapılır.
41. Bir finansal borcun defter de erindeki de i ikliklerden kaynaklanan kazanç ve kayıplar, nakit ya da ba ka bir finansal varlı ın verilmesi kar ılı nda i letme aktifinde arta kalan bakiye üzerinde bir hak sa layan araçlara ili kin olmaları durumunda dahi, kâr ya da zararda gelir veya gider olarak muhasebele tirilir (bakınız: Paragraf 18(b)). TMS 1'e göre, i letme, bu tür bir aracın yeniden ölçülmesinden kaynaklanan her türlü kazanç veya kaybı, i letmenin performansının açıklanması açısından önemli olması durumunda kapsamlı gelir tablosunda sunar.

Finansal varlık ve borçların birbirinden mahsup edilmesi (netle tirilmesi) (bakınız: Paragraf UR 38 ve UR 39)

[Not: TFRS 9 Finansal Araçlar Standardının 2011 Versiyonunu Erken Uygulamayan İletmeler TMS 32'nin 42 nci Paragrafını a a ıdaki ekinde uygular]

42. Bir finansal varlık ve borcun birbirine mahsup edilerek (netle tirilerek) net tutarın finansal durum tablosunda (*bilançoda*) gösterilmesi ancak ve ancak i letmenin;
- (a) Muhasebele tirilen tutarları netle tirme konusunda yasal bir hakkının bulunması ve
- (b) Net esasa göre ödemede bulunma ya da varlı ı elde etme ve borcu ödeme i lemlerini e zamanlı olarak gerçekleştirilme niyetinde olması durumunda mümkün olabilir.

İletme, finansal durum tablosu (*bilanço*) dı ı bırakılma ko ullarını ta ımayan bir finansal varlı ın devrini muhasebele tirmesi sırasında, devrolunan varlı ı ve buna ili kin borçları netle tiremez (bakınız: TMS 39 Paragraf 36).

[Not: 20.03.2011 tarihli ve 27880 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan TFRS 9 Finansal Araçlar Standardını (2011 versiyonunu) Erken Uygulayan İletmeler TMS 32'nin 42 nci Paragrafını a a ıdaki ekinde uygular]

42. Bir finansal varlık ve borcun birbirine mahsup edilerek (netle tirilerek) net tutarın finansal durum tablosunda (*bilançoda*) gösterilmesi ancak ve ancak i letmenin;

- (a) Muhasebeleştirilen tutarları netle tirmeye konusunda yasal bir hakkının bulunması ve
- (b) Net esasa göre ödemede bulunma ya da varlığı elde etme ve borcu ödeme niyetlerini eş zamanlı olarak gerçekleştirme niyetinde olması durumunda mümkün olabilir.

Netleme, finansal durum tablosu dışı bırakılma koşullarını taşımayan bir finansal varlığın devrini muhasebeleştirilmesi sırasında, devrolunan varlığı ve buna ilişkin borçları netle tirmeye (bakınız: TFRS 9'un 3.2.22 nci Paragrafı).

43. Bu Standart, finansal varlık ve borçların net esasa göre sunumunu, bu sunum esnasında iki ya da daha fazla sayıda farklı finansal aracın ödenmesinin netlemenin gelecekteki tahmini nakit akışını yansıtması durumunda zorunlu tutar. Netlemenin tek bir net tutarda ödeme yapma veya alma hakkı olduğu ve netleme bu yönde hareket etme niyeti taşıdığı anda, tek bir finansal varlık ya da finansal borcu var demektir. Diğer durumlarda finansal varlıklar ve borçlar, netlemenin kaynak veya yükümlülüklerini gösterme nitelikleri dolayısıyla birbirlerinden ayrı olarak sunulur. Finansal tablolara yansıtılmı TFRS 7'nin 13A paragrafı kapsamındaki finansal araçlar için TFRS 7'nin 13B-13E paragrafları uyarınca açıklanması gerekli bilgiler açıklanır.
44. Muhasebeleştirilmemiş bir finansal varlığın ve muhasebeleştirilmemiş bir finansal borcun netle tirilmesi ve net tutarın sunulması, bir finansal varlığın veya finansal borcun finansal durum tablosu (*bilanço*) dışı bırakılması ile netlemeye farklıdır. Mahsup işlemi, kazanç ya da kaybın muhasebeleştirilmesine neden olmamasına rağmen; finansal bir aracın finansal durum tablosu (*bilanço*) dışı bırakılması önceden muhasebeleştirilmiş kalemin finansal durum tablosundan (*bilançodan*) çıkarılmasının yanında, bir kazanç ya da kayıp muhasebeleştirilmesine yol açabilir.
45. Netle tirmeye hakkı, borçlunun alacaklıya olan borcunu ilgili alacaklıdan olan alacıyla takas etme veya alacaklıdan olan alacığının tamamından ya da bir kısmından mahsup etme imkanı veren sözleşme veya başka bir sebepten kaynaklanan yasal bir haktır. Bazı istisnai durumlarda, her üç taraf arasında, borçlunun borcunu alacaklısından mahsup etmesine açıkça imkan veren bir anlaşma olması durumunda, borçlu üçüncü bir taraftan olan alacığının alacaklısından mahsup eder. Netle tirmeye yasal bir hak olduğu için bu hakkı düzenleyen kurallar ve tarafların ilerilerine uygulanan kurallar, farklı mevzuatlara göre değişebilir ve tarafların arasındaki ilişkiyi düzenleyen kuralların dikkate alınması gerekebilir.
46. Finansal bir varlığı ve finansal bir borcu netle tirmenin yasal bir hak olması, finansal varlık ve finansal borca ilişkin hak ve yükümlülükler ile netlemenin maruz kaldığı kredi ve likidite riskini etkileyebilir. Ancak söz konusu hakkın varlığı, netle tirmeye işlemi için tek başına yeterli temel oluşturmaz. Netlemenin, hakkın uygulanması veya eş zamanlı olarak netle tirmeye yapılması yönünde niyetinin olmaması durumunda, gelecekteki nakit akışının zamanı ve tutarı etkilenmez. Netlemenin söz konusu hakkın uygulanması veya eş zamanlı netle tirmeye yapılması yönünde bir niyetinin bulunması durumunda, varlık ve borçların net esasa göre sunumu, gelecekte beklenen nakit akışının tutarını ve zamanını ve de anılan nakit akışının maruz kaldığı riskleri daha sağlıklı bir biçimde yansıtır. Taraflardan biri veya her ikisinin herhangi bir yasal hak olmaksızın sözleşme meyiyi net esasına göre yerine getirmeyi istemeleri, netle tirmeye hakkının tanınması için yeterli değildir; çünkü münferit finansal varlık ya da borca ait haklar ve yükümlülükler de meyiyi verecektir.
47. Belirli bir varlık ve borcun netle tirilmesiyle ilgili olarak bir netlemenin niyeti, netlemenin eş yönlük normal uygulamalarından, finansal piyasaların gereklerinden ve karlılık veya eş zamanlı netle tirmeye imkanlarını kısıtlayan diğer durumlardan etkilenebilir. Netle tirmeye hakkına sahip bir netleme, karlılık netle tirmeye veya eş zamanlı olarak varlıklarını elde/taahhüt etme ve borçlarını ödeme niyetinde değilse, bu hakkın, netlemenin maruz kaldığı kredi riski üzerindeki etkileri, TFRS 7'nin 36 ncı Paragrafı uyarınca kamuoyuna açıklanır.
48. Herhangi bir finansal araç, örneğin organize bir finansal piyasadaki takas odası işlemi veya birebir takas işlemi yoluyla eş zamanlı olarak ödenebilir. Bu gibi durumlarda nakit akışları tek bir net tutara eşittir ve maruz kalınan kredi ve likidite riski yoktur. Diğer durumlarda, netleme, tüm varlık tutarı kadar bir kredi riskine veya tüm finansal borç tutarı kadar bir likidite riskine maruz kalarak ayrı tutarlar ödemek ya da almak suretiyle her iki aracı birden yerine getirebilir. Bu gibi risk tutarları, kısa süreli bile olsa önem taşıyabilir. Dolayısıyla, sadece işlemlerin aynı anda olmaları halinde, finansal varlığın elde edilmesi ve finansal borcun ödenmesinin eş zamanlı olarak gerçekleştirilmesi kabul edilir.

49. A a ıda belirtilen durumlarda, genellikle, Paragraf 42’de yer alan ko ullar yerine getirilmemi olur ve netle tirme yapılması genellikle uygun olmaz;
- (a) Birçok farklı finansal aracın, tek bir finansal aracın özelliklerini ta ıyacak ekilde kullanılması (sentetik türev ürün);
- (b) Aynı temel riske maruz (örne in bir forward sözleşme portföyüne ya da ba ka bir türev araç portföyüne dahil bulunan varlık ve borçlar) fakat farklı taraflar içeren finansal araçlardan do an finansal varlık ve borçlar;
- (c) Rücu edilemeyen finansal borçlar için, finansal veya di er varlıkların teminat olarak verilmesi;
- (d) Borcun ödenmesinde alacaklı tarafından geçerli kabul edilmeksizin, finansal varlıkların bir yükümlülü ün ifası amacıyla borçlu tarafından bir yed-i emine tevdi edilmesi (örne in, geri satın alma/itfa fonuna ili kin anla malar);
- (e) Zarara yol açan olaylar nedeniyle ortaya çıkan yükümlülüklerin tazmininin bir sigorta sözleşmesi aracılı ıyla üçüncü bir taraftan talep edilmesi.
50. Tek bir tarafla birden çok finansal araç i lemi gerçekleştirilen bir i letme, kar ı taraf ile kar ılıklı i lemlerin netle tirilmesine imkan veren bir anla maya girebilir. Bu tür bir anla ma, anla ma kapsamındaki tüm finansal araçların, herhangi bir sözleşmenin, sözleşmeye ili kin temerrüde dü ülmesi ya da iptal olması halinde, tek seferde net olarak ödenmesine imkan verir. Bu düzenlemeler, genellikle, finansal kurulu lar tarafından, iflas veya kar ı tarafın yükümlülüklerini yerine getirmesini engelleyen di er durumlardan kaynaklanan zararlardan korunmak için kullanılır. Kar ılıklı i lemlerin netle tirilmesine imkan veren anla ma; genellikle, özel bir temerrüt halinde veya normal ko ullarda ortaya çıkması beklenmeyen durumlar sonrasında i lerlik kazanan ve finansal bir varlı ın ya da borcun tahsil edilmesini veya ödenmesini etkileyen bir mahsup hakkı yaratır. Kar ılıklı i lemlerin netle tirilmesine imkan veren anla ma, Paragraf 42’de yer alan ko ulların ikisi de sa lanmadı ı takdirde netle tirme için temel olu turmaz. Kar ılıklı i lemlerin netle tirilmesine imkan veren anla maya konu olan finansal varlık ve borçlar netle tirilmemi ise, bu anla manın i letmenin kredi riskine olan etkisi TFRS 7’nin 36 ncı Paragrafı uyarınca kamuoyuna açıklanır.

Açıklama

51-95. “-”

Yürürlük tarihi

96. Bu Standart, 1 Ocak 2005 tarihinden sonra ba layan yıllık dönemler için uygulanacak olup, anılan tarihten önce uygulanması te vik edilir. İ letme, Mart 2004 tarihinde yayımlanan de i iklikleri de içeren TMS 39 Standardını (...) uygulamadı ı sürece, 1 Ocak 2005 tarihinden önce ba layan yıllık dönemler için bu Standardı uygulayamaz. İ letmenin bu Standardı 1 Ocak 2005 tarihinden önce ba layan bir dönemde uygulaması durumunda, anılan durum kamuoyuna açıklanır.

96A. “-”

96B. TMS 32’ye ili kin olarak Aralık 2008’de yapılan de i iklikler, kapsama ili kin sınırlı düzeyde bir istisna getirmektedir; buna ba lı olarak i letme, söz konusu istisnayı kıyaslama yoluyla uygulamamalıdır.

[Not: TFRS 9 Finansal Araçlar Standardının 2011 Versiyonunu Erken Uygulamayan İ letmeler TMS 32’nin 96C Paragrafını a a ıdaki ekilde uygular]

96C. Bu istisna uyarınca finansal araçların sınıflandırılması, söz konusu araçların TMS 1, TMS 32, TMS 39 ve TFRS 7 uyarınca muhasebele tirilmesi ile sınırlıdır. Finansal araç, yol gösterici ba ka bir Standart veya Yorum uyarınca, örne in TFRS 2 uyarınca, özkayna a dayalı finansal araç olarak dikkate alınmamalıdır.

[Not: 20.03.2011 tarihli ve 27880 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan TFRS 9 Finansal Araçlar Standardını (2011 versiyonunu) Erken Uygulayan İ letmeler TMS 32’nin 96C Paragrafını a a ıdaki ekilde uygular]

96C. Bu istisna uyarınca finansal araçların sınıflandırılması, söz konusu araçların TMS 1, TMS 32, TMS 39, TFRS 7 ve TFRS 9 uyarınca muhasebele tirilmesi ile sınırlıdır. Finansal araç, yol gösterici ba ka bir

Standart veya Yorum uyarınca, örneğin TFRS 2 uyarınca, özkaynağa dayalı finansal araç olarak dikkate alınmamalıdır.

97. Bu Standart geriye dönük olarak uygulanır.

97A. “-”

97B. TFRS 3 (2008 yılında yayımlanan) 4(c) Paragrafını yürürlükten kaldırmıştır. Bu de i iklik 30/06/2009 tarihinden sonra başlayan yıllık dönemlerde uygulanır. TFRS 3’ün (2008 yılında yayımlanan) daha önceki bir dönemde uygulanması durumunda, söz konusu de i iklik de aynı dönemde uygulanır. Ancak, bu de i iklik, birleşme tarihi TFRS 3’ün (2008 yılında yayımlanan) uygulanmasından önce olan de i letme birleşmelerinden kaynaklanan koşullu bedele uygulanmaz. Bunun yerine, böyle bir bedel TFRS 3’ün (Ağustos 2010’da de i tirilen) 65A-65E Paragrafları uyarınca muhasebeleştirilir.

97C. TMS 32’ye ilişkin olarak Aralık 2008’de yapılan de i iklikleri uygularken, de i letmenin, sadece tasfiye durumunda net varlıklarından oransal bir payı diğer tarafta verme yükümlülüğü getiren bileşik bir finansal aracı ayrı ayrı borç ve özkaynak bileşenlerine bölmeye gerektirmektedir. Borç bileşeninin geri ödenebilir olması durumunda, TMS 32’ye ilişkin söz konusu de i ikliklerin geriye dönük uygulanması, özkaynağın iki kısma ayrılması gereklidir. İlk kısım, dağıtılmamış kârlarda yer alacak ve borç bileşeninin üzerine eklenen birikimli faizi gösterecektir. Diğer kısım ise esas özkaynak kısmını temsil edecektir. Buna bağlı olarak, de i ikliklerin uygulandığı tarihte borç bileşeninin geri ödenebilir olması durumunda, de i letmenin söz konusu ayrımı yapma zorunluluğu bulunmamaktadır.

97D. “-”

97E. “-”

97F. “-”

[Not: 20.03.2011 tarihli ve 27880 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan TFRS 9 Finansal Araçlar Standardını (2011 versiyonunu) Erken Uygulayan de i letmeler için TMS 32’nin 97H Paragrafına eklenmiş ekilde eklenmiştir]

97H. Ekim 2010’da yayımlanan “TFRS 9 Finansal Araçlar” Standardı ile 3, 4, 12, 23, 31, 42, 96C, AG2 ve AG30 Paragrafları de i tirilmiş ve 97F Paragrafı silinmiştir. Söz konusu de i iklikler, Ekim 2010’da yayımlanan TFRS 9 uygulandığında uygulanır.

97I. Ekim 2011’de yayımlanan TFRS 10 ve TFRS 11 *Müşterek Anlaşmalar* Standardı tarafından 4(a) ve UR29 paragrafları de i tirilmiştir. TFRS 10 ve TFRS 11 uygulandığında, söz konusu de i iklikler de uygulanır.

97J. TFRS 13, 11 inci paragrafta yer alan gerçeğe uygun değer tanımı, 23 üncü paragrafı ve UR31 paragrafını de i tirmiştir. Söz konusu de i iklikler TFRS 13 uygulandığında uygulanırlar.

97K. Diğer kapsamlı gelir kalemlerinin sunumuna ilişkin TMS 1’de yapılan de i iklikler ile 40 ıncı Paragraf de i tirilmiştir. TMS 1’de yapılan bu de i iklikler uygulandığında, TMS 32’de yapılan söz konusu de i iklik de uygulanır.

97L. TMS 32’de yapılan *Finansal Varlıkların ve Finansal Borçların Netleştirilmesi* de i ikliyle UR38 Paragrafı silinmiş ve UR38A-UR38F Paragrafları eklenmiştir. Bu de i iklik 1 Ocak 2014 tarihinde veya sonrasında başlayan yıllık raporlama dönemlerinde uygulanır. Bu de i iklik geriye dönük olarak uygulanır. Erken uygulamaya izin verilmektedir. Söz konusu de i iklinin erken uygulanması durumunda, bu husus dipnotlarda açıklanır ve TFRS 7’de yapılan *Açıklamalar - Finansal Varlıkların ve Finansal Borçların Netleştirilmesi* de i ikli de i uyarınca gereken açıklamalar yapılır.

97M. *2009-2011 Dönemindeki Yıllık Yile Tirmeler* de i ikliyle 35, 37 ve 39 uncu Paragraflar de i tirilmiş, 35A Paragrafı eklenmiştir. Bu de i iklik TMS 8 *Muhasebe Politikaları, Muhasebe Tahminlerinde De i iklikler ve Hatalar* Standardı uyarınca geriye dönük olarak 1 Ocak 2013 tarihinde veya sonrasında başlayan yıllık raporlama dönemlerinde uygulanır. Erken uygulamaya izin verilmektedir. Söz konusu de i iklinin erken uygulanması durumunda, bu husus dipnotlarda açıklanır.

Diğer bildirimlerin iptali

98. “-”

99. “-”

100. “-”

Ek

Uygulama Rehberi

TMS 32 Finansal Araçlar: Sunum

Bu Ek, Standardın ayrılmaz bir parçasıdır.

UR1. Bu Uygulama Rehberi, Standardın belirli yönlerinin uygulanmasına ili kin açıklamalarda bulunur.

[Not: TFRS 9 Finansal Araçlar Standardının 2010 ve 2011 Versiyonlarını Erken Uygulamayan İletmeler TMS 32'nin UR2 Paragrafını a a ıdaki ekilde uygular]

UR2. Söz konusu Standart, finansal araçların muhasebele tirilmesi veya ölçülmesi ile ilgilenmez. Finansal varlık ve borçların muhasebele tirilmesi ve ölçülmesine ili kin hükümler “TMS 39 Finansal Araçlar: Muhasebele tirme ve Ölçme” Standardında yer alır.

[Not: 27.04.2010 tarihli ve 27564 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan TFRS 9 Finansal Araçlar Standardını (2010 versiyonunu) Erken Uygulayan İletmeler TMS 32'nin UR2 Paragrafını a a ıdaki ekilde uygular]

UR2. Bu Standart, finansal araçların muhasebele tirilmesi veya ölçülmesi ile ilgilenmez. Finansal varlıkların muhasebele tirilmesi ve ölçülmesine ili kin hükümler TFRS 9’da, finansal borçların muhasebele tirilmesi ve ölçülmesine ili kin hükümler TMS 39’da yer alır.

[Not: 20.03.2011 tarihli ve 27880 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan TFRS 9 Finansal Araçlar Standardını (2011 versiyonunu) Erken Uygulayan İletmeler TMS 32'nin UR2 Paragrafını a a ıdaki ekilde uygular]

UR2. Bu Standart, finansal araçların muhasebele tirilmesi veya ölçülmesi ile ilgilenmez. Finansal varlıkların ve borçların muhasebele tirilmesi ve ölçülmesine ili kin hükümler TFRS 9’da yer alır.

Tanımlar (Paragraf 11-14)

Finansal varlıklar ve finansal borçlar

UR3. Para (nakit) bir finansal varlıktır; çünkü bir de i im aracını temsil eder ve dolayısıyla bütün i lemlerin ölçülmesi ve finansal tablolara yansıtılmasında esas te kil eder. Bir banka ya da benzeri bir finansal kurulu nezdindeki nakit mevduat bir finansal varlıktır, çünkü sahibine, sözleşme do an, kurulu tan nakit çekme veya bakiyesine kar ılıklı kredi veren lehine bir finansal borcun ödenmesinde kullanılacak çek veya benzer bir araç ke ide etme hakkını temsil eder.

UR4. Gelecekte sözleşme do an nakit alma hakkını temsil eden finansal varlıklar ile gelecekte sözleşme ba lı nakit ödeme yükümlülü ünü temsil eden finansal borçların bilinen örnekleri unlardır:

- Ticari alacaklar ve borçlar;
- Alacak ve borç senetleri;
- Kredi alacak ve borçları ve
- Alacak ve borç tahvilleri.

Her durumda, bir tarafın sözleşme do an nakit alma hakkı (veya ödeme yükümlülü ü) di er tarafın buna kar ılıklı gelen ödeme yükümlülü ü (veya alma hakkı) ile e le tirilir.

UR5. Finansal aracın di er bir çe idi, nakit dı ındaki bir finansal varlı ın elde edilecek veya vazgeçilecek ekonomik fayda olarak kararla tırıldı ı araçlardır. Örne in, devlet tahvili olarak ödenecek bir borç senedi, hamiline, sözleşme ba lı olarak nakit de il devlet tahvili alma hakkı verir. Senedi düzenleyene ise sözleşme ba lı olarak nakit de il devlet tahvili verme yükümlülü ü do urur. Tahviller finansal varlıklardır; çünkü tahvili çıkararak devletin nakit ödeme yükümlülü ünü temsil ederler. Bu nedenle senet, senet hamilinin finansal varlı ı, senedi düzenleyenin ise finansal borcudur.

UR6. Daimi borçlanma araçları (daimi bonolar, tahviller ve sermaye senetleri gibi) genellikle hamiline sözleşme do an, belirsiz bir gelecekte sabit tarihlerde faiz ödemeleri elde etme hakkı sa lar. Bu hak; anaparayı geri alma hakkını ya hiç içermeyen ya da anaparayı geri almayı mümkün kılmayan veya

ancak çok uzak bir gelecekte gerçekle ebilir hale getiren ko ulları içerir. Örne in, i letme, 1000 TL² tutarında anaparaya uygulanacak %8 faiz oranı üzerinden hesaplanan daimi yıllık ödemelerde bulunmayı zorunlu kılan bir finansal araç ihraç edebilir. İgili araç ihraç edildi inde %8'in piyasa faiz oranı oldu unun varsayılması durumunda, ihraççı, ilk muhasebele tirildi inde gerçe e uygun de eri (bugünkü de er) 1000 TL olan gelecekteki faiz ödemelerine ili kin sözle meden do an bir yükümlülük üstlenir. Anılan finansal aracın hamili ve ihraççısı, sırasıyla, bir finansal varlık ve finansal borca sahiptir.

- UR7. Finansal araçların alınmasına, verilmesine veya de i tirilmesine ili kin sözle meden do an hak ya da sözle meye dayalı yükümlülü ün kendisi bir finansal araçtır. Sözle meden do an haklar veya sözle meye dayalı yükümlülükler zinciri, sonucunda bir nakit elde edilmesine veya ödemesine ya da özkayna a dayalı bir finansal araç edinilmesine veya ihraç edilmesine neden olması durumunda finansal araç tanımına uyar.
- UR8. Sözle meden do an bir hakkın kullanılması veya sözle meye dayalı bir yükümlülü ün yerine getirilmesi kesin olabilir veya gelecekte ko ullu bir olayın meydana gelmesine ba lı olabilir. Örne in bir finansal teminat, borç alanın yükümlülü ünü yerine getirmemesi durumunda borç verenin garantörden nakit almasını sa layan sözle meden do an bir haktır ve aynı ekilde garantörün, borç verene ödeme yapmak için sözle meye ba lı bir yükümlülü üdür. Borç verenin hakkını kullanması ve garantörün yükümlülü ünü yerine getirmesi ko ulu, borçlunun yükümlü ünü yerine getirmemesi gibi gelecekteki bir olaya ba lı olsa da, sözle meden do an hak ve yükümlülük gemi teki bir i lemde veya olaydan (garantinin üstlenilmesi) dolayı mevcuttur. Her zaman finansal tablolarda gösterilmesele bile, ko ullu hak ve yükümlülükler finansal varlık ve finansal borç tanımına uyarlar. Sözü edilen ko ullu hak ve yükümlülüklerden bazıları TFRS 4 kapsamındaki sigorta sözle meleri olabilir.
- UR9. “TMS 17 Kiralama lemleri” Standardına göre finansal kiralama i lemi, esas olarak, kiraya verene bir kredi sözle mesinde oldu u gibi anapara ve faiz ödemelerinin bile iminden olu an bir ödemeler serisini elde etmeye ili kin bir hak, buna kar ılıklı kiracıya ise söz konusu ödemelerde bulunma yükümlülü ü veren bir i lem olarak nitelendirilir. Kiraya veren, kiraladı ı finansal kiralama konusu varlı ın kendisini de il finansal kiralama sözle mesinde yer alan alacak tutarındaki yatırımını muhasebele tirir. Di er yandan faaliyet kiralaması esasen, kiraya verenin, herhangi bir hizmet kar ılı nda yapılan ücret ödemesine benzer ekilde, ödenen tutar kar ılı nda gelecekte bir varlı ın kullanımını sa lamayı taahhüt etti i, tamamlanmamı bir sözle me olarak kabul edilir. Kiraya veren, sözle mede yer alan gelecekteki alacak tutarının yerine kiralama konusu varlıkları muhasebele tirmeye devam eder. Dolayısıyla finansal kiralama bir finansal araç olarak kabul edilirken, faaliyet kiralaması bir finansal araç olarak kabul edilmez (halihazırda muaccel hale gelmi ve ödenecek olan taksitler hariç).
- UR10. Maddi varlıklar (stoklar ve maddi duran varlıklar gibi), kiralama konusu varlıklar ve maddi olmayan duran varlıklar (patentler ve ticari markalar gibi) finansal varlık de illerdir. Söz konusu maddi varlıkların ve maddi olmayan duran varlıkların kontrolü, bir nakit giri i sa lamaya veya ba ka bir finansal varlık elde etmeye imkan yaratır; fakat nakit veya ba ka bir finansal varlık elde etmeye yönelik mevcut bir hak sa lamaz.
- UR11. Gelecekte sa layaca ı ekonomik fayda, nakit veya ba ka bir finansal varlık elde etme hakkı yerine hizmet veya mal alımı olan varlıklar (pe in ödenmi giderler gibi) finansal varlık de ildir. Benzer ekilde, ertelenmi gelir ve teminat yükümlülükleri gibi kalemler de finansal borç de ildir. Bunun nedeni, söz konusu yükümlülükleri ili kin ekonomik faydaların, nakit veya ba ka bir finansal varlı ın ödenmesine ili kin sözle meden do an bir yükümlülük olarak de il, mal veya hizmet verilmesi ekinde i letmeden çıkmasıdır.
- UR12. Sözle meye ba lı olmayan varlık ve yükümlülükler (devlet tarafından konulan yasal zorunlulukların bir sonucu olarak ortaya çıkan gelir vergileri gibi) finansal varlık veya finansal borç de ildir. Gelir vergilerine ili kin muhasebe i lemleri “TMS 12 Gelir Vergileri” Standardı kapsamındadır. “TMS 37 Kar ılıklar, Ko ullu Borçlar ve Ko ullu Varlıklar” Standardında tanımlanan zımni kabulden do an yükümlülükler de sözle meden do mazlar ve finansal borç de illerdir.

² Bu Rehberde yer alan parasal tutarlar “TL” olarak ifade edilmi tir.

Özkayna a dayalı finansal araçlar

UR13.Özkayna a dayalı finansal araçlara örnek olarak; satılmayan adi hisse senetleri, bazı satım opsiyonu bulunan finansal araçlar (bakınız 16A – 16B Paragrafları), sadece tasfiye durumunda i letmenin net varlıklarından oransal bir payı di er tarafa verme yükümlülü ü getiren bazı finansal araçlar (bakınız 16C – 16D Paragrafları), imtiyazlı hisse senetleri (bakınız: Paragraf UR 25 ve UR 26), hisse alım hakkı veren finansal araçlar, veya bir finansal varlık veya sabit tutarda bir nakit kar ılı nda, bir i letmenin ihraç etti i sabit sayıdaki satılmayan adi hisse senedine alım için ba vurmak veya satın almak konusunda hamiline imkan veren yazılı alım opsiyonları gösterilebilir. letmenin, sabit tutarda bir nakit veya finansal varlık kar ılı nda belirli miktarda özkayna na dayalı finansal araç satın alma veya ihraç etme yükümlülü ü, anılan i letmenin özkayna na dayalı finansal araçtır (22A Paragrafında belirtilenler hariç). Bununla birlikte, bu tür bir sözleşmenin i letme için nakit veya ba ka bir finansal varlık verme yükümlülü ünü içermesi durumunda (16A - 16B veya 16C - 16D Paragrafları uyarınca özkaynak olarak sınıflandırılan bir sözleşme haricinde), anılan sözleşme geri satın alınan tutarın bugünkü de erine ili kin bir borç da yaratır (bakınız: Paragraf UR 27 (a)). Satılmayan adi hisse senedi ihraç eden bir i letme, da ıtım yapmak için resmi olarak harekete geçti inde bir yükümlülük üstlenir ve hissedarlara kar ı buna uygun olarak davranması kanunen zorunlu hale gelir. Bu durum temettü da ıtımında bulunulaca ının duyurulmasından sonra veya i letmenin tasfiye edilip borçlarının ödenmesinden sonra kalan aktiflerin ortaklara da ıtılabilir olması durumunda geçerli olabilir.

UR14. letmeye sabit tutarda bir nakit veya ba ka bir finansal varlık kar ılı nda belirli miktarda özkayna na dayalı finansal aracı yeniden edinme hakkı veren satın alınmı bir alım opsiyonu veya benzer di er bir sözleşme, i letme için bir finansal varlık de ildir (22A Paragrafında belirtilenler hariç). Bu tür bir sözleşme için ödenen tutar özkaynaktan dü ülür.

Di er tüm finansal araç sınıflarından sonra gelen finansal araçlar sınıfı (16A(b) ve 16C(b) Paragrafları)

UR14A.16A ve 16C Paragraflarının özelliklerinden biri, finansal aracın di er tüm finansal araç sınıflarından sonra gelen bir finansal araç sınıfında yer almasıdır.

UR14B.Bir finansal aracın alt sınıfa ait olup olmadı ını belirlerken i letme, söz konusu finansal araca ili kin olarak tasfiye durumunda ortaya çıkacak alacak hakkını, anılan finansal aracın sınıflandırıldı ı tarihte tasfiye olacağını gibi de erlendirir. letme, ilgili durumlarda bir de i iklik olması durumunda, sınıflandırmayı yeniden gözden geçirir. Örne in; i letmenin ba ka bir finansal aracı ihraç ya da itfa etmesi durumunda, bu husus, söz konusu finansal aracın di er tüm finansal araç sınıflarından sonra gelen bir finansal araç sınıfında yer alıp almaması hususunu etkileyebilir.

UR14C. letmenin tasfiyesi durumunda imtiyazlı bir hakka sahip finansal araç, i letmenin net varlıklarından oransal bir pay alma hakkına sahip bir finansal araç de ildir. Örne in, i letmenin net varlıklarından oransal bir pay alma hakkına sahip alt sınıfta yer alan di er finansal araçlar tasfiye durumunda imtiyazlı bir hakka sahip de il iken, tasfiye durumunda i letmenin net varlıklarındaki payına ek olarak hamiline sabit bir temettü getirisi sa layan finansal araç, tasfiyede imtiyazlı bir hakka sahiptir.

UR14D. letmenin yalnızca tek bir sınıf finansal aracının bulunması durumunda, söz konusu sınıf, di er bütün finansal araç sınıflarından sonra geliyormu gibi de erlendirilir.

Finansal aracın ömrü boyunca finansal araca atfedilebilir toplam beklenen nakit akı ları (16A(e) Paragrafı)

UR14E.Finansal aracın ömrü boyunca finansal araca ili kin toplam beklenen nakit akı ları; önemli ölçüde i letmenin kârına veya zararına, muhasebeleştirilmi net varlıklarındaki de i ime veya finansal aracın ömrü boyunca muhasebeleştirilmi olup olmamasına bakılmaksızın net varlıklarının gerçe e uygun de erindeki de i ikli e dayandırılmalıdır. Kâr veya zarar ile muhasebeleştirilmi net varlıklardaki de i im, ilgili TFRS'ler uyarınca hesaplanmalıdır.

Finansal araç hamilinin, i letmenin sahibi sıfatı dı nda dahil oldu u i lemler (16A ve 16C Paragrafları)

UR14F.Satım opsiyonu bulunan bir finansal aracın veya i letmeye sadece tasfiye durumunda net varlıklarından oransal bir payı di er tarafa verme yükümlülü ü getiren bir finansal aracın hamili i letmenin sahibi dı nda bir sıfatla i letme ile i lemlerde bulunabilir. Örne in, finansal aracın hamili

aynı zamanda i letmenin bir çalı anı olabilir. Finansal aracın 16A veya 16C Paragrafları uyarınca özkaynak olarak sınıflandırılıp sınıflandırılmaması gerekti i de erlendirilirken, yalnızca, aynı zamanda i letmenin de sahibi olan finansal araç hamilinin elinde bulundurdu u söz konusu araca ili kin nakit akı ları ve sözleşme kayıtları ve artları dikkate alınır.

UR14G. Bu konuya ili kin bir örnek olarak, sınırlı ve sınırsız sorumlu ortaklara sahip limited irket gösterilebilir. Sınırsız sorumlu ortaklardan bazıları i letmeye garanti verebilir ve bu garanti kar ılı nda kendilerine ödeme yapılabilir. Bu tür durumlarda, söz konusu garanti ve garantiye ili kin nakit akı ları, i letmenin sahibi sıfatındaki de il, garantör sıfatındaki finansal araç hamillerine ili kindir. Buna ba lı olarak, bu tür bir garanti ve garantiye ili kin nakit akı ları; sınırsız sorumlu ortakların sınırlı sorumlu ortakların altında yer aldığı eklende bir izlenim uyandırmayacak ve limited irket ile kolektif irket finansal araçlarının sözleşme artlarının aynı olup olmadığı de erlendirilirken göz ardı edilecektir.

UR14H. Konuya ili kin ba ka bir örnek olarak, içinde bulunulan yılda ve geçmiş yıllar boyunca sunulan hizmetler veya yapılan i ler temelinde kâr veya zararı finansal araç sahiplerine dağıtan kâr veya zarar payla ımı anlamaları gösterilebilir. Bu tür anlamalar, finansal araç hamillerinin i letme sahibi sıfatında olmadıkları i lemlerdir ve 16A veya 16C Paragraflarında belirtilen özelliklerin de erlendirilmesinde dikkate alınmamalıdır. Bununla birlikte, aynı sınıfta yer alan finansal araçlara kıyasla, kâr veya zararı, finansal araç hamillerinin elinde bulunan söz konusu araçların nominal tutarlarına dayalı olarak dağıtan kâr veya zarar payla ımı anlamaları, i letme sahibi sıfatındaki finansal araç hamilleri ile yapılan i lemler niteliindedir ve 16A veya 16C Paragraflarında belirtilen özellikler de erlendirilirken dikkate alınmalıdır.

UR14I. Finansal aracın sahibi (i letmenin sahibi niteliinde bulunmayan) ile ihraççı i letme arasındaki bir i leme ili kin nakit akı ları, sözleşme hükümleri ve artları; finansal olmayan araç sahibi ile ihraççı i letme arasındaki olası e de er i lemlerle benzerlik göstermelidir.

Finansal araç sahiplerinin kalan getirilerini büyük ölçüde sınırlayan veya sabitleyen toplam nakit akı larına ili kin sözleşme veya diğer finansal araç sınıfına girmeyen araçlar (16B ve 16D Paragrafları)

UR14J. 16A veya 16C Paragraflarında yer alan ko ulları kar ılamadığı takdirde, bir finansal aracın özkaynak olarak sınıflandırılmasının artı, i letmenin (a) toplam nakit akı ları önemli ölçüde kâr veya zarara, muhasebeleştirilmi net varlıklardaki de i me veya muhasebeleştirilmi olup olmamasına bakılmaksızın net varlıkların gerçe e uygun de erindeki de i me ba lı olan ve (b) kalan getirinin büyük ölçüde sabitlenmesi veya sınırlandırılması etkisi bulunan bir ba ka finansal aracının veya sözleşmesinin bulunmamasıdır. Üçüncü kilerle normal ticari i kilerde bulunulması durumunda a adaki özellikleri haiz finansal araçların, 16A veya 16C Paragraflarında belirtilen artları sağlamamı olsalar bile, özkaynak olarak sınıflandırılmalarının önünde bir engel bulunmamaktadır.

- (a) Büyük ölçüde i letmenin belirli varlıklarına dayanan toplam nakit akı larına sahip finansal araçlar.
- (b) Gelirin belirli bir yüzdesine dayalı toplam nakit akı larına sahip finansal araçlar.
- (c) i letmeye verdikleri hizmetlerden dolayı personelin ödüllendirilmesi için düzenlenen sözleşmeler.
- (d) Sağlanan mal ve hizmetler için kârın önemsiz sayılabilecek bir yüzdesinin ödenmesini gerektiren sözleşmeler.

Türev finansal araçlar

UR15. Finansal araçlar, asıl araçlar (alacaklar, borçlar ve hisse senedine dayalı finansal araçlar gibi) ile türev finansal araçları (finansal opsiyonlar, vadeli i lem sözleşmeleri-futures sözleşmeler ve forward sözleşmeler, vadeli faiz oranı takasları ve döviz takasları gibi) içerir. Türev finansal araçlar, finansal araç tanımına uyar ve dolayısıyla bu Standart kapsamında yer alır.

UR16. Türev finansal araçlar, aracın tarafları arasında üzerine yazıldığı asıl finansal aracın bir veya daha fazla finansal riskini nakletme etkisine sahip hak ve yükümlülükler yaratır. Ba langıçta türev finansal araçlar bir tarafa, potansiyel olarak lehte ko ullarda, finansal varlık veya borçların kar ı tarafla sözleşmeye dayalı olarak el de i tirme hakkını veya potansiyel olarak aleyhte ko ullarda, finansal varlık veya borçların kar ı tarafla sözleşmeye dayalı olarak el de i tirme yükümlülü ünü verir. Ancak,

genellikle³ söz konusu hak ve yükümlülükler sözleşmenin başında üzerine yazıldı. 1 asıl finansal aracın devrine yol açmadığı gibi bu devrin mutlaka sözleşmenin vadesinde olmasını da gerektirmez. Bazı araçlar hem takas yapma hakkını hem de takas yapma yükümlülüğünü içerir. Takasın koşulları, türev aracın oluşumunda belirlendiğinden finansal piyasalarda fiyatlar da etkileyecek şekilde olabilir.

UR17. Finansal varlık veya borçların takasına dayalı bir satım veya alım opsiyonu (yani işletmenin öz kaynağına dayalı finansal araçları içindeki finansal araçlar) opsiyon sahibine sözleşmenin üzerine yazıldı. 1 finansal aracın gerçeğe uygun değerindeki değerlerinden kaynaklanan muhtemel gelecek ekonomik faydayı elde etme hakkı verir. Bunun tersine, opsiyonu yazan, ilerideki potansiyel ekonomik yarardan feragat etme yükümlülüğünü veya üzerine yazıldı. 1 finansal aracın gerçeğe uygun değerindeki değerlerinden doğan ekonomik yararların potansiyel kaybına katlanmayı kabul eder. Opsiyon hamilinin sözleşmeye dayalı haklarıyla opsiyonu yazanın sözleşmeye dayalı yükümlülükleri, sırasıyla, finansal varlık ve finansal borcun tanımına karşılık gelir. Bir opsiyon sözleşmesinin üzerine yazıldı. 1 finansal araç, diğer işletmelerdeki hisseler ve faizli araçlar da dahil olmak üzere her türlü finansal varlık olabilir. Opsiyon, opsiyon yazıcısının bir finansal varlık devretmesi yerine bir borçlanma aracı ihraç etmesini gerektirebilir; fakat opsiyonun kullanılması halinde opsiyonun üzerine yazıldı oldu. 1 araç opsiyon hamilinin bir finansal varlığı haline gelecektir. Opsiyon hamilinin potansiyel olarak lehte koşullarda finansal varlıkları takas hakkı ve opsiyonu yazanın potansiyel olarak aleyhte koşullarda finansal varlığı takas etme yükümlülüğü, opsiyonun kullanılmasıyla takas edilen opsiyonun üzerine yazıldı. 1 finansal varlıktan bağımsızdır. Opsiyon hamilinin hakkı ve opsiyonu yazanın yükümlülüğü opsiyonun kullanıp kullanmama olasılığından etkilenmez.

UR18. Türev finansal araçların bir diğer örneği; altı ay vadeli ve bir tarafın (satın alan) 1.000.000 TL nominal tutarlı sabit faizli devlet tahvili karşılığında 1.000.000 TL nakit vermeyi taahhüt ettiği; diğer tarafın (satıcı) ise 1.000.000 TL nakit karşılığında 1.000.000 TL nominal tutarlı sabit faizli devlet tahvili vermeyi taahhüt ettiği bir forward sözleşmesidir. Altı ay süresince iki tarafın da finansal araçların takası için sözleşmeye dayalı hak ve yükümlülükleri vardır. Devlet tahvillerinin piyasa fiyatının 1.000.000 TL'nin üzerine çıkması durumunda, söz konusu durum satıcının aleyhine alıcının ise lehine olacaktır; piyasa fiyatının 1.000.000 TL'nin altına düşmesi durumunda ise, bunun tersi olacaktır. Alıcının, elde tutulan alım opsiyonundaki hakka benzer sözleşmeye dayalı bir hakkı (bir finansal varlığı) ve yazılan satım opsiyonundaki yükümlülüğüne benzer sözleşmeye dayalı bir yükümlülüğü (bir finansal borcu) vardır. Satıcının ise elde tutulan satım opsiyonundaki hakka benzer sözleşmeye dayalı bir hakkı (bir finansal varlığı) ve yazılan alım opsiyonundaki yükümlülüğüne benzer sözleşmeye dayalı bir yükümlülüğü (bir finansal borcu) vardır. Opsiyonlarda olduğu gibi söz konusu sözleşmeye dayalı hak ve yükümlülükler üzerlerine yazıldıkları finansal araçlardan (takas edilecek tahvil ve nakit) ayrı ve bağımsız olarak finansal varlık ve finansal borç meydana getirirler. Bir opsiyon sözleşmesindeki yükümlülüğün yerine getirilmesi, sadece opsiyon hamilinin opsiyonu kullanmayı tercih etmesiyle gerçekleşirken; bir forward sözleşmesinin tarafları işletimi kararlaştırılan zamanda yerine getirme yükümlülüğüne tabidir.

UR19. Vadeli faiz oranı ve döviz swapları, faiz oranı tavanları, oran makasları (collars) ve taban oranlar, kredi taahhütleri, bono ihraç imkanları ve akreditifler de dahil olmak üzere, birçok diğer türev araç gelecekteki bir takas işletimi için bir hak veya yükümlülük içerir. Bir vadeli faiz oranı swap sözleşmesi, birisi değeri sabit faiz oranlarını referans alan gelecekteki bir dizi nakit değerlerini gerçekleştirmek için tarafların anlaşarak bir forward sözleşmesi türü gibi görülebilir. Futures sözleşmeler, esas farkları sözleşmelerin Standart olması ve bir pazarda alınıp satılmaları olmak üzere forward sözleşmelerinin bir diğer türüdür.

Finansal olmayan kalemlerin alım satımına ilişkin sözleşmeler (Paragraf 8–10)

UR20. Finansal olmayan kalemlerin alım satımına ilişkin sözleşmeler finansal araç tanımına uymaz; çünkü taraflardan birinin finansal olmayan bir varlık veya hizmet alınmasına yönelik sözleşmeye dayalı hakkı ile karşı tarafın buna tekabül eden borcu, taraflardan hiçbirine bir finansal varlığın alınması, verilmesi veya takasına ilişkin mevcut bir hak veya yükümlülük doğurmaz. Örneğin, sadece finansal olmayan bir varlığın alınmasına veya verilmesine dayanan sözleşmeler (örneğin gümüş üzerine yazıldı opsiyon, futures veya forward sözleşmeleri) finansal araç değildir. Birçok ticari mal sözleşmesi bu

³ Bu durum türev ürünlerin tamamı için değil ancak çoğunluğu için böyledir; örneğin farklı para birimlerine ilişkin bazı vadeli faiz oranı swaplarında anapara başlangıçta elde edilir (ve vadesi geldiğinde yeniden elde edilir).

türdendir. Bazıları standart yapıdadır ve tıpkı bazı türev finansal araçlar gibi organize pazarlarda alınıp satılırlar. Örneğin, bir ticari mal vadeli işlem (futures) sözleşmesi hemen nakit karlılığı alınıp satılabilir, çünkü bir pazarda alınıp satılmak üzere kayıtlıdır ve birçok kez el değiştirebilir. Ancak sözleşmeyi alıp satan taraflar esasen sözleşmenin üzerine yazıldığı ticari malı alıp satmaktadır. Bir mal sözleşmesinin nakit karlılığında alınıp satılabilmesi, anılan sözleşmenin alım satım kolaylığı, malın alım ya da satımına ilişkin yükümlülüğün nakit olarak yerine getirilmesine ilişkin pazarlık imkanının olması, sözleşmenin ana özelliğini bir finansal araç meydana getirecek biçimde değildir. Öte yandan, net tutar üzerinden veya finansal araçların takası şeklinde ödenebilen ya da içerisindeki finansal olmayan kalemin halihazırda nakde dönüştürülebildiği bazı finansal olmayan kalem alım satım sözleşmeleri sanki finansal araçları gibi bu Standart kapsamında yer alırlar (bakınız: Paragraf 8).

UR21. Maddi varlıkların alınmasını veya verilmesini içeren bir sözleşme, anılan varlıkların devredildiği tarihin ötesine ertelenmiş bir ödeme olmadıkça, bir tarafın finansal varlığı ve diğer tarafın finansal borcu sayılmaz. Ticari krediyle yapılan mal alım satımında da durum böyledir.

UR22. Bazı sözleşmeler ticari mala bağlıdır; ancak bir malın fiziki olarak alınması veya teslimi yoluyla yerine getirilmezler. Söz konusu sözleşmeler, sözleşmedeki bir formüle göre belirlenen nakit ödemeler yoluyla yerine getirilirler. Örneğin, bir tahvilin anapara tutarı, petrolün tahvilin vade tarihindeki piyasa fiyatı ile sabit bir petrol miktarının çarpımı ile hesaplanabilir. İlgili anapara tutarı bir ticari mal fiyatına endekslenmiştir; fakat ödeme sadece nakit şeklinde olur. Böyle bir sözleşme bir finansal araçtır.

UR23. Finansal araç tanımı, finansal varlık veya finansal borç doğuran sözleşmelere ek olarak, finansal olmayan bir varlık veya finansal olmayan bir borç doğuran sözleşmeleri de kapsar. Bu tür finansal araçlar genellikle bir tarafa finansal bir varlığı finansal olmayan bir varlıkla takas etme opsiyonu verir. Örneğin, petrole endeksli bir bono, hamiline, anapara tutarını sabit bir petrol miktarıyla takas etme opsiyonu ile birlikte, periyodik olarak sabit faiz ödemeleri elde etme ve vade sonunda sabit bir nakit tutar alma hakkını verebilir. Bu opsiyonun kullanılma isteği, petrolün gerçeğe uygun değeri ile petrolün bonoda yazılı nakit karlılığı takas oranının (takas fiyatı) göreceli değerlerine bağlı olarak zaman içerisinde değişlik gösterecektir. Bono hamilinin opsiyonu kullanıp kullanmama seçimi, opsiyonu oluşturan aktif kalemlerin varlığını etkilemez. Bono hamilinin finansal varlığı ve ihracının finansal borcu, yaratılan diğer varlık ve borçların çedine bakılmaksızın, ilgili bonoyu bir finansal araç yapar.

UR24. “-”

Sunum

Borçlar ve özkaynak (Paragraf 15-27)

Nakit veya başka bir finansal varlığın verilmesine ilişkin sözleşmeye dayalı bir yükümlülüğün bulunmaması (Paragraf 17-20)

UR25. İmtiyazlı hisse senetleri diğer haklarla ihraç edilebilirler. Bir imtiyazlı hisse senedinin finansal borç mu yoksa özkaynağa dayalı finansal araç mı olduğunu belirlemede, ihraççı, hissenin finansal borcun temel özelliklerini sergileyip sergilemediğini belirlemek için hisseye bağlı olan özel hakları göz önünde bulundurur. Örneğin, belirli bir tarihte ya da hisse senedi hamili tarafından belirlenen bir tarihte geri satın alınan bir imtiyazlı hisse senedi finansal borç içerir; çünkü ihracının hisse senedi hamiline finansal varlık devretme yükümlülüğü vardır. İhracının fon eksikliği, yasal bir sınırlama olması veya kâr ya da yedeklerin yetersizliği dolayısıyla, imtiyazlı hisse senedinin geri satın alınmasına ilişkin yükümlülüklerini yerine getirememesi olasılığının bulunması, sözleşmenin yükümlülüğü ortadan kaldırmaz. İhracının hisseyi nakit karlılığı geri satın alması opsiyonu finansal borç tanımı için yeterli değildir, çünkü ihracının hissedarlara finansal varlıkların devri için mevcut bir yükümlülüğü yoktur. Bu durumda, hisselerin geri satın alınması tamamen ihracının elindedir. Ancak, ihracının, genellikle hisseleri geri satın alma niyetine ilişkin olarak hissedarları resmi bir biçimde bilgilendirmesi yoluyla opsiyonunu kullanması durumunda, bir yükümlülük doğabilir.

UR26. İmtiyazlı hisse senetlerinin geri satın alınmaz olmaları durumunda, uygun sınıflandırma ekli imtiyazlı senede bağlı diğer haklara göre belirlenir. Yapılan sınıflandırmada, sözleşmeye bağlı düzenlemelerin özü ile finansal borç ve özkaynağa dayalı finansal aracın tanımı esas alınır. Birikimli olsun ya da olmasın, imtiyazlı hisse senedi sahiplerine yapılacak ödemelerin ihracının isteğine bağlı olması durumunda, anılan hisseler özkaynağa dayalı finansal araçtır. Bir imtiyazlı hisse senedinin

öz kayna a dayalı finansal araç ya da finansal borç olarak sınıflandırılmasında a a ıdakilerin etkisi bulunmaz; örne in:

- (a) Geçmişte yapılan ödemeler;
- (b) Gelecekte ödeme yapma niyeti;
- (c) Ödeme yapılmaması durumunun (adi hisse senetlerine temettü ödemesindeki sınırlamalar dolayısıyla, imtiyazlı hisse senetlerine temettü ödenmemesi durumunda) ihraççının adi hisse senetlerinin fiyatına olası negatif etkisi;
- (d) hiraççının yedeklerinin tutarı;
- (e) hiraççının bir döneme ilişkin kâr ya da zarar tahmini veya
- (f) hiraççının dönem kâr ya da zararının tutarına etki edebilmesi veya edememesi.

letmenin öz kayna na dayalı finansal araçlarıyla yapılan ödeme (Paragraf 21-24)

UR27.A a ıda yer alan örnekler, i letmenin öz kayna na dayalı finansal araçlarına ilişkin farklı türden sözleşmelerin nasıl sınıflandırılacağını gösterir:

- (a) letmenin belirli sayıda kendi hissesini gelecekte ba ka bir ödeme olmaksızın alması ya da vermesi; veya belirli sayıda kendi hissesini nakit ya da ba ka bir finansal varlık kar ılı nda de i tirmesi ile yerine getirilecek olan bir sözleşme, öz kayna a dayalı bir finansal araçtır (22A Paragrafında belirtilenler hariç). Buna göre, bu tür bir sözleşme için alınan ya da ödenen herhangi bir bedel doğrudan öz kayna a eklenir veya öz kaynaktan düşülür. Kar ı tarafa sabit tutarda bir nakit kar ılı ı i letmenin belirli sayıda hissesini alma hakkı veren ihraç edilmiş bir hisse opsiyonu buna örnek olarak gösterilebilir. Ancak, sözleşmenin i letmenin kendi hisselerini belirli ya da belirlenebilen bir tarihte veya talep edildiğinde geri satın almasını (bedelini ödeyerek geri almasını) gerektirmesi durumunda, i letme için aynı zamanda geri satın alma tutarının bugünkü değeri kadar bir finansal borç doğurur (16A - 16B veya 16C - 16D Paragraflarında belirtilen tüm özellikleri ve artıları haiz finansal araçlar hariç). letmenin, bir forward sözleşmesi uyarınca belirli miktar bir nakit kar ılı nda kendi hissesinin belirli bir kısmını geri alma yükümlülüğüne buna örnek olarak verilebilir.
- (b) letmenin geri satın alma yükümlülüğüne olan hisselerin adedi sabitlenmemesi ya da yükümlülük kar ı tarafın geri satma hakkını kullanmasına bağlı dahi olsa, bir i letmenin nakit kar ılı ı kendi hisselerini satın alma yükümlülüğüne geri satın alma tutarının bugünkü değeri kadar bir finansal borç doğurur (16A - 16B veya 16C - 16D Paragraflarında belirtilenler hariç). Kar ı tarafın opsiyonu kullanması durumunda i letmenin kendi hisselerini nakit kar ılı ı geri satın almasını gerektiren ihraç edilmiş bir opsiyon, ko ulla yükümlülük için bir örnektir.
- (c) Alınacak ya da verilecek nakit veya ba ka bir finansal varlık tutarı i letmenin kendi hisse senedinin piyasa fiyatındaki değeri ikliklere bağlı olsa dahi, nakit ya da ba ka bir finansal varlık olarak yerine getirilecek olan sözleşme bir finansal varlık veya bir finansal borçtur (16A - 16B veya 16C - 16D Paragraflarında belirtilenler hariç). Net nakit ödemeli hisse opsiyonu buna bir örnektir.
- (d) Bir i letmenin, değeri sabit bir tutara ya da sözleşmede yazılı olan değeri kene (örneğin bir ticari mal fiyatına) endeksli bir tutara eşit olan değeri kene sayıdaki kendi hissesi aracılığıyla yerine getirilecek olan bir sözleşme, bir finansal varlık ya da bir finansal borçtur. Kullanılması halinde, i letmenin sözleşmenin değerine eşit miktarda kendi aracını vermesiyle net olarak ödenen altın satın alım opsiyonu buna bir örnektir. Bu tür bir sözleşme, sözleşme konusu değeri kene, altın yerine i letmenin kendi hisse fiyatı olsa dahi bir finansal varlık ya da finansal borçtur. Benzer şekilde, i letmenin sabit sayıda kendi hissesiyle ödenecek olan, ancak bu hisselerle ba lı hakların ödeme değerinin sabit bir tutara ya da sözleşme konusu değeri kenedeki değeri ikliklere dayanan bir tutara eşit olacak şekilde itlendirilecek sözleşme, bir finansal varlık ya da bir finansal borçtur.

Ko ulla ödeme hükümleri (Paragraf 25)

UR28.Paragraf 25'e göre, nakit ya da ba ka bir finansal varlıkla (ya da aracın finansal bir borç olması sonucunu doğuracak ba ka bir yolla) ödenmesi gereken bir ko ulla ödeme hükmünün bir bölümünün gerçekleşebilir mahiyette olmaması durumunda, ilgili ödeme hükmünün finansal aracın

sınıflandırmasını etkilememesi gerekir. Dolayısıyla nakden ya da i letmenin de i ken sayıda hissesiyle ödeme yapılmasını, sadece, oldukça nadir, çok anormal ve gerçekte me olasılı ı çok az olan bir olayın gerçekleşmesi halinde gerektiren bir sözleşme özkayna a dayalı finansal araçtır. Benzer şekilde, ödemenin i letmenin sabit sayıda hissesiyle yapılması i letmenin kontrolü dı ndaki durumlarda sözleşmeyle engellenmi olabilir; ancak anılan durumların gerçekte meydana gelme olasılı ı bulunmaması durumunda, hisse senedine dayalı finansal araç olarak sınıflandırma yapılması uygundur.

Konsolide finansal tablolardaki uygulama

UR29. i letme, azınlık paylarını (kontrol gücü olmayan paylar) -yani di er tarafların özkaynaklarındaki ve i tiraklerinin geliri üzerindeki paylarını- “TMS 1 Finansal Tabloların Sunulu u” ve “TMS 27 Konsolide ve Bireysel Finansal Tablolar” Standartlarına uygun olarak sunar. i letme, bir finansal aracını (ya da bunun bir unsurunu) konsolide finansal tablolarında sınıflandırması sırasında, grubun tümünün nakit ya da araçla ilgili ba ka bir finansal varlık verme veya ilgili aracın yükümlülük olarak sınıflandırmasıyla sonuçlanacak bir şekilde ödeme yapma yükümlülü ünün bulunup bulunmadı nı belirlerken, grup ile aracın hamili arasında üzerinde anla ılan tüm kayıt ve ko ulları dikkate alır. Gruptaki bir i tirakin finansal bir araç ihraç etmesi ve ana ortaklık ya da ba ka bir grup i letmesinin do rudan bu aracın sahipleriyle birtakım ek ko ullar (örne in garanti) üzerinde mutabakata varması durumunda, grubun ödeme ya da geri satın alma konusunda tek ba ına karar verme yetkisi bulunmayabilir. tirak anılan ek ko ulları dikkate almaksızın kendi finansal tablolarında aracı do ru olarak sınıflandırsa dahi, konsolide finansal tabloların grupça giri len sözleşme ve i lemleri bir bütün olarak yansıtmasını teminen, grup üyeleriyle araç sahipleri arasındaki di er anla maların etkisi de dikkate alınır. Bu tür bir yükümlülük veya ödeme kar ılı ı olması halinde araç (ya da aracın yükümlülük konusu unsuru) konsolide finansal tablolarda finansal borç olarak sınıflandırılır.

UR29A. i letmeye sözleşmeyle dayalı yükümlülük getiren bazı finansal araçlar, 16A - 16B veya 16C - 16D Paragrafları uyarınca, özkayna a dayalı finansal araç olarak sınıflandırılır. Söz konusu Paragraflara göre sınıflandırma, bu Standartta finansal araçların sınıflandırılmasına ili kin olarak uygulanan hükümlerin bir istisnası niteli indedir. Bu istisna, konsolide finansal tablolarda kontrol gücü olmayan payların (azınlık paylarının) sınıflandırılmasını kapsamaz. Buna ba lı olarak, 16A - 16B veya 16C - 16D Paragrafları uyarınca kontrol gücü olmayan paylar (azınlık payları), bireysel finansal tablolarda özkayna a dayalı finansal araç olarak sınıflandırılırken, grup irketlerinin konsolide finansal tablolarında borç olarak sınıflandırılır.

Bile ik finansal araçlar (Paragraf 28-32)

[Not: TFRS 9 Finansal Araçlar Standardının 2010 ve 2011 Versiyonlarını Erken Uygulamayan i letmeler TMS 32'nin UR30 Paragrafını a a ıdaki şekilde uygular]

UR30.Paragraf 28 yalnızca türev olmayan bile ik finansal araçları ihraç edenler için uygulanır. Paragraf 28 finansal aracın hamili yönünden bile ik finansal araçlara de inmez. TMS 39 saklı türev ürünlerin, borç ve sermaye bile eni içeren bile ik finansal araçların hamileri açısından ayrı tırılmasını gösterir.

[Not: 27.04.2010 tarihli ve 27564 sayılı Resmi Gazete'de ve 20.03.2011 tarihli ve 27880 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan TFRS 9 Finansal Araçlar Standartlarını (2010 ve 2011 versiyonlarını) Erken Uygulayan i letmeler TMS 32'nin UR30 Paragrafını a a ıdaki şekilde uygular]

UR30.Paragraf 28 yalnızca türev olmayan bile ik finansal araçları ihraç edenler için uygulanır. Paragraf 28 finansal aracın hamili yönünden bile ik finansal araçlara de inmez. **TFRS 9, hamili açısından bile ik finansal araç niteli indeki finansal varlıkların sınıflandırılmasını ve ölçümünü açıklar.**

UR31.Adi hisseye dönü türülebilir bono gibi saklı de i tirme hakkı olan ve ba ka hiçbir saklı türev özelli i olmayan borçlanma araçları, bile ik finansal araçların sık rastlanan bir türüdür. Paragraf 28, bu tür bir finansal araç ihraç edenin, ilgili i lemin borç ve özkaynak bile enini a a ıdaki belirtildi i üzere ayrı ayrı finansal durum tablosunda (*bilançoda*) sunmasını gerektirir:

- (a) hiraçının plana ba lı faiz ve anapara ödemelerini gerçekte tirme yükümlülü ü, ilgili araç dönü türülmedi i sürece var olan bir finansal borçtur. Borç bile eninin ilk muhasebele tirmedeki gerçe e uygun de eri, sözleşmeyle belirlenmi gelecekteki nakit akımlarının, kar ıla tırılabilir kredi statüsünde olan ve aynı ko ullar altında büyük ölçüde aynı miktar nakit akımı sa layan,

dönü türme hakkı olmayan araçlara piyasada uygulanan faiz oranı ile iskonto edilmesi sonucunda belirlenen bugünkü de eridir.

- (b) Özkayna a dayalı finansal araç, borcu, aracı ihraç edenin hisse senedine dönü türen saklı bir opsiyondur. Bu opsiyon, asli de ersiz (i leme konulması halihazırda rasyonel olmayan/out of money) olsa dahi ilk muhasebele tirmede bir de ere sahiptir.

UR32.Dönü türülebilir bir aracın vadesinde dönü türülmesi i leminde, i letme, aracın borç bile enini finansal durum tablosu (*bilanço*) dı ı bırakır ve özkaynak olarak muhasebele tirir. Orijinal özkaynak bile eni özkaynak olarak kalır (özkaynak altındaki bir kalemden bir di erine aktarımı olsa dahi). Vade tarihinde gerçekte tirilen dönü üm i lemi bir kazanç ya da kayıp do urmaz.

UR33.Bir i letme dönü türülebilir bir aracı, vadesinden önce erken geri satın alma yoluyla ya da orijinal dönü üm imtiyazlarının de i medi i bir geri satın alma i lemiyle sonlandırır, i lem tarihinde, ödeme ya da geri satın alma i lemindeki i lem maliyetlerini ve ödenen kar ılı ı, aracın borç ve özkaynak bile enlerine da ıtır. Ödeme tutarının ve i lem maliyetlerinin farklı bile enlere da ıtımında kullanılan yöntem, Paragraf 28-32 ile uygun ekilde, çevrilebilir araç ilk ihraç edildi inde i letmece elde edilen tutarların ayrı bile enlere orijinal da ıtımında kullanılan yöntemle uyumludur.

UR34.Ödeme tutarı bir kez da ıtıldı nda, ortaya çıkan kazanç ya da kayıp, ilgili kaleme uygulanan muhasebe ilkeleriyle uyumlu olarak a a ıdaki ekilde i lem görür:

- (a) Borç bile eni ile ilgili kazanç ya da kayıp, kâr veya zararda muhasebele tirilir ve
(b) Özkaynak bile eni ile ilgili olarak ödenen tutar, özkaynakta muhasebele tirilir.

UR35. letme, örne in belirlenen günden daha önce dönü üm halinde daha iyi bir dönü üm oranı teklif etmek ya da ek teminat vermek gibi erken dönü ümü te vik eden unsurlar aracılı ıyla dönü türülebilir aracın ko ullarında de i iklik yapabilir. Araç hamilinin, ko ulların de i tirildi i tarih itibariyle, yeni ko ullar çerçevesinde aracın dönü ümünden elde edece i ödemenin gerçe e uygun de eriyle orijinal ko ullarda elde edece i ödemenin gerçe e uygun de eri arasındaki fark, kayıp olarak kâr veya zararda muhasebele tirilir.

letmenin geri satın alınan kendi hisseleri (Paragraf 33 ve 34)

UR36.Her ne sebeple geri alınmı olursa olsun, bir i letmenin özkayna ına dayalı finansal araçlar finansal bir varlık olarak dikkate alınmaz. Paragraf 33 özkayna ına dayalı finansal araçları yeniden satın alan bir i letmenin söz konusu araçları özkaynaktan dü mesini gerektirir. Ancak örne in mü terisi adına kendi hisse senedini elinde tutan finansal bir kurum gibi, bir i letmenin ba kaları adına kendi hisse senedini elinde tutması durumunda ortada bir acentelik ili kisi vardır ve dolayısıyla elde tutulan söz konusu araçlar i letmenin finansal durum tablosuna (*bilançosuna*) dahil edilmez.

Faizler, temettüler, kayıp ve kazançlar (Paragraf 35-41)

UR37.Takip eden örnek, 35 inci Paragrafın bir bile ik finansal araca uygulanmasını gösterir. Birikimli olmayan bir imtiyazlı hisse senedinin be yıl içinde nakden geri satın alınmasının zorunlu oldu unu, ancak geri satın alma tarihinden önce temettü ödenmesinin i letmenin tercihinde oldu unu varsayalım. Bu tür bir araç, borç bile eninin geri satın alma de erinin bugünkü de eri oldu u bir bile ik finansal araçtır. Anılan bile endeki iskontonun itfası kâr ya da zararda muhasebele tirilir ve faiz gideri olarak sınıflandırılır. Ödenen her türlü temettü özkaynak bile eni ile ilgilidir ve dolayısıyla kâr da ıtımı ya da zarar olarak muhasebele tirilir. Benzer türden bir i lem, geri satın almanın zorunlu olmadı ı ancak araç hamilinin ihtiyarında oldu u ya da hissenin, sabit bir miktara ya da sözleşme konusu de i kende (örne in ticari mal) de i ikliklere dayanan bir miktara e it olacak ekilde hesaplanan de i ken sayıda adi hisse senedine zorunlu olarak çevrilebilir oldu u durumda da uygulanır. Ancak ödenmeyen herhangi bir temettü tutarının geri satın alma tutarına eklenmesi durumunda, aracın tamamı bir borçtur. Bu tür bir durumda, tüm temettüler faiz gideri olarak sınıflandırılır.

Finansal varlık ve borçların birbirinden mahsup edilmesi (netle tirilmesi) (Paragraf 42-50)

[11.02.2013 tarihli ve 28556 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan TMS 32’ye ili kin 8 sıra no’lu de i iklik tebli ini erken uygulamayan i letmeler bu Standardın UR38 Paragrafını a a ıdaki ekilde uygular]

UR38. Finansal varlık ve finansal borcun netle tirilmesi için, i letmenin muhasebele tirilmi tutarları netle tirebilmesi için halihazırda uygulanabilir yasal bir hakkının olması gerekir. Kar ılıklı i letmelerin netle tirilmesine imkan veren anla malarda ya da bazı rücu edilmeyen borç türlerinde oldu u gibi, i letmenin muhasebele tirilen tutarları netle tirmesi için ko ullu bir hakkı olabilir; fakat bu tür haklar, genellikle kar ı tarafın yükümlülü ünü yerine getirememesi gibi, ancak gelecekteki bir olayın olması halinde uygulanabilir. Dolayısıyla, bu tür anla malar netle tirme ko ullarını sa lamaz.

[11.02.2013 tarihli ve 28556 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan TMS 32’ye ili kin 8 sıra no’lu de i iklik tebli ini erken uygulayan i letmeler bu Standardın UR38 Paragrafını a a ıdaki ekilde uygular]

UR38. “-”

[11.02.2013 tarihli ve 28556 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan TMS 32’ye ili kin 8 sıra no’lu de i iklik tebli ini erken uygulayan i letmeler için bu Standardın UR38A- UR38F Paragrafları a a ıdaki ekilde eklenmi tir]

‘Muhasebele tirilen tutarları netle tirme konusunda hâlihazırda yasal bir hakkı bulunan’ i letme kriteri (42(a) paragrafı)

UR38A. Netle tirme hakkı hâlihazırda mevcut olabilir veya bu hak gelecekteki bir olaya ba lı olabilir (örne in, hakkın kullanımı yalnızca kar ı taraflardan birinin yükümlülü ünü yerine getirmemesi, tasfiyesi veya iflası gibi gelecekteki bazı olayların gerçekleşmesiyle ba layabilir veya uygulanabilir). Netle tirme hakkı gelecekteki bir olaya ba lı olmasa da, bu hak sadece kar ı taraflardan birinin veya tamamının i e yönelik normal uygulamalarında, yükümlülü ünü yerine getirmemesi ile tasfiyesi veya iflası durumunda yasal olarak kullanılabilir.

UR38B.42(a) paragrafında belirtilen kriterin kar ılanması için, i letmenin netle tirme konusunda hâlihazırda yasal bir hakkının bulunması gereklidir. Dolayısıyla netle tirme hakkı:

- (a) Gelecekteki bir olaya ba lı olmamalı ve
- (b) A a ıda belirtilen ko ulların tamamında yasal olarak uygulanabilmelidir. letmenin ve kar ı tarafların tamamının
 - (i) e yönelik normal uygulamalarında,
 - (ii) Yükümlülü ünü yerine getirmede inde ve
 - (iii) Tasfiyesinde veya iflasında.

UR38C. Netle tirme hakkının niteli i ve kapsamı, kullanımına ba lı ko ullar ve yükümlülü ün yerine getirilmemesi, tasfiye veya iflas durumlarında devam edip etmeyece i gibi hususlar, farklı yerel düzenlemelere göre de i iklik gösterebilir. Bu nedenle, netle tirme hakkının i e yönelik normal uygulamalar dı nda kendili inden kullanılabilir oldu u varsayılmaz. Örne in, yerel düzenlemelerde yer alan tasfiye ve iflas kanunları bazı iflas veya tasfiye hallerinde netle tirme hakkını yasaklayabilir veya sınırlayabilir.

UR38D. letmenin veya kar ı tarafların tamamının i e yönelik normal uygulamalarında, yükümlülü ünü yerine getirmede inde ve tasfiyesi veya iflası durumlarında, yasal bir hakkın bulunup bulunmadı nın belirlenmesinde tarafların ili kilerine uygulanan düzenlemelerin (örne in, sözleşme hükümleri, yükümlülü ün yerine getirilmedi i durumlarda veya sözleşmelere uygulanan kanunlar, taraflara uygulanabilen tasfiye veya iflas kanunları) dikkate alınması gerekebilir.

‘Net esasa göre ödemede bulunma ya da varlı ı elde etme ve borcu ödeme i letmelerini e zamanlı gerçekte tirme niyeti bulunan’ i letme kriteri (42(b) paragrafı)

UR38E.42(b) paragrafında belirtilen kriterin kar ılanması için, i letmenin net esasa göre ödemede bulunma ya da varlı ı elde etme ve borcu ödeme i letmelerini e zamanlı olarak gerçekte tirme niyetinin bulunması gereklidir. letmenin net esasa göre ödeme yapma hakkı bulunmasına ra men, i letme varlı ı elde etme ve borcu ödeme i letmelerini ayrı ayrı gerçekte tirebilir.

UR38F. letmenin tutarları net esasa göre ödemesiyle gerçekte aynı biçimde sonuçlanacak ekilde ödeyebilmesi durumunda, 42(b) paragrafında belirtilen net ödeme kriteri kar ılanacaktır. Bu durum, yalnızca brüt ödemede bulunma yönteminin kredi ve likitide riskini ortadan kaldırdı ı veya önemsiz düzeyde kredi ve likitide riskleriyle sonuçlandı ı ile alacaklar ve borçlar tek bir ödeme sürecinde veya

döngüsünde gerçekleştirilen durumlarda ortaya çıkacaktır. Örneğin, aşağıda belirtilen özelliklerin tamamına sahip bir brüt ödeme sistemi 42(b) paragrafında belirtilen net ödeme kriterini karşılayacaktır:

- (a) Netle tirmeye uygun olan finansal varlıkların ve finansal borçların teslimatı aynı zamanda sunulması,
- (b) Finansal varlıklar ve borçlar teslimatı aynı zamanda tarafların ödeme yükümlülüğünü yerine getirmeyi taahhüt etmiş olmaları,
- (c) Finansal varlıklar ve borçlar teslimatı aynı zamanda sunulduklarında, bunlardan kaynaklanan nakit akımlarında deki riskli olma ihtimalinin bulunmaması (teslimatı aksamadıkça – bakınız: (d) bendi),
- (d) Menkul kıymetler ile teminat altına alınmış varlıkların ve borçların menkul kıymet transferi veya benzer bir sistem ile ödenecek olması, dolayısıyla menkul kıymet transferi aksamadıkça menkul kıymetlerle teminat altına alınmış alacakların ve borçların ödenmesi de aksayacaktır (ve tam tersi durumda),
- (e) Aksayan herhangi bir teslimatın, (d) bendinde ana hatları belirtildiği üzere, ödeme yapılmadıkça tekrardan teslimatı yapılması,
- (f) Ödemelerin aynı kuruluş aracılığıyla gerçekleştirilmesi (örneğin takas bankası, merkez bankası veya merkezi kayıt kuruluşu),
- (g) Ödemelerin gününde yapılmasını sağlamak üzere, tarafların her birinin cari hesaplarında yeterli tutarlarda günlük kredi kullanım imkanlarının bulunması ve ödeme talebinde bulunulması durumunda gün içi kredi kullanım imkanlarının kabul görmesinin neredeyse kesin olması.

UR39. Bu Standart, “sentetik türev ürünler” olarak nitelendirilen ve başka bir aracın özelliklerini göstermesi için edinilen ve elde tutulan birbirinden bağımsız finansal araç grupları açısından özel bir uygulama gerektirmez. Örneğin, deki net ödemeler elde edilmesini ve sabit ödemelerde bulunulmasını içeren bir vadeli faiz oranı takasıyla birleştirilmiş uzun vadeli deki net faizli bir borç, uzun vadeli sabit faizli bir borç olabilir. Birlikte “sentetik türev ürün” oluşturulan finansal araçların her biri, kendi kayıt ve koşulları olan, sözleşmeye dayalı bir hak ya da yükümlülük olabilir ve her biri ayrı ayrı devredilebilir ya da ödenebilir. Her bir finansal aracın maruz kaldığı risk, diğer finansal araçların maruz kaldığı risklerden farklı olabilir. Bu çerçevede, “sentetik türev ürün”de yer alan finansal araçlarından biri varlık değil borç ise, anılan araçlar Paragraf 42’de yer alan netle tirme kriterlerini karşılamadıkları sürece netle tirmeniz ve teslimatı finansal durum tablosunda (*bilançosunda*) net esasta gösterilmez.

Açıklama

Gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan finansal varlıklar veya finansal borçlar (bakınız: Paragraf 94(f))

UR40. “-”